

Vlaams
Parlement

vergadering **C141**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 14 februari 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de terugnameplicht voor verzamelverpakkingen – 1122 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het terugbrengen van plastic folies en kartonnen verpakkingen naar de supermarkten – 1123 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het terugbrengen en achterlaten van verpakkingsmateriaal – 1128 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het terugbrengen van plastic verpakking naar de winkel – 1150 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het terugbrengen van verzamelverpakkingen naar de winkel – 1176 (2016-2017)	4
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het verbod op reclamekaartjes die leiden tot zwerfvuil – 1130 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een mogelijk verbod op reclamekaartjes voor autoverkopers – 1138 (2016-2017)	13
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de stand van zaken inzake de omgevingsvergunning – 1131 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de implementatie van de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning – 1192 (2016-2017)	16
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bescherming van zonevreemde bossen – 1142 (2016-2017)	25
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over tijdelijke natuur – 1143 (2016-2017)	31
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de projecten 'ruimterapport' en 'urban sprawl' van het departement Ruimte Vlaanderen – 1145 (2016-2017)	34
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over restafval – 1146 (2016-2017)	

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de sensibilisering inzake een correcte afvalinzameling – 1152 (2016-2017)	39
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het moratorium op het bouwen in signaalgebieden – 1148 (2016-2017)	42
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van de invoering van een asbestinventaris voor immomakelaars – 1183 (2016-2017)	45
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over nieuwe kachels met elektrostatische filter en hoog rendement – 1188 (2016-2017)	49

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de terugnameplicht voor verzamelverpakkingen – 1122 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het terugbrengen van plastic folies en kartonnen verpakkingen naar de supermarkten – 1123 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het terugbrengen en achterlaten van verpakkingsmateriaal – 1128 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het terugbrengen van plastic verpakking naar de winkel – 1150 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het terugbrengen van verzamelverpakkingen naar de winkel – 1176 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, vorige week was er toch wel wat commotie in de media over de terugnameplicht voor verzamelverpakkingen. U hebt er de consumenten aan herinnerd dat er een passage staat in het samenwerkingsakkoord van 2008 over de verzamelverpakkingen. Meer in het bijzonder gaat het over artikel 17, paragraaf 1, waarin staat: "Elke verkoper van verpakte huishoudelijke goederen, met uitzondering van de kleinhandelaar, is op zijn verantwoordelijkheid verplicht om in de hiertoe voorziene recipiënten alle verzend- en verzamelverpakkingen in ontvangst te nemen die door de consument worden teruggebracht of achtergelaten, voor zover deze verpakkingen afkomstig zijn van de producten die hij verhandeld heeft." Daar gaat de discussie dan over, vooral over het aspect 'teruggebracht'. Die laatste passage wordt in de discussie gebruikt door Comeos en de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO), namelijk dat dat niet zo realistisch is.

Minister, u wenst een betere uitvoering te geven aan de bepaling in het samenwerkingsakkoord. Er ontstond een eigenaardige discussie. Zowel Comeos, als een aantal individuele supermarktketens, als UNIZO stellen dat ze het principe van verzamelverpakkingen achterlaten wel ondersteunen, maar dat er een interne afspraak zou bestaan binnen de Interregionale Verpakkingscommissie (IVC) dat er geen sprake kan zijn van het terugbrengen van verpakkingen. De reden die ze aanhalen, is dat het onmogelijk is te achterhalen welke verpakking van welke handelaar afkomstig is.

Minister, in een persbericht van Comeos las ik dat u bevestigt dat u niet zult terugkomen op de gemaakte afspraken tussen Comeos en de IVC. Dat heb ik zonet van het internet gehaald. Ik kan het u ook bezorgen, of u kunt het even checken. Het is toch een eigenaardige discussie.

Minister, ontkent u formeel dat er een afspraak bestaat om een onderdeel van het samenwerkingsakkoord niet uit te voeren? Dat zou wel heel eigenaardig zijn.

Je kunt het eens of oneens zijn met het samenwerkingsakkoord, maar als het er is, moet het ook worden gerespecteerd. Als er iets moet veranderen, dan moet het samenwerkingsakkoord ook maar veranderen. Gewoon een interne afspraak kan natuurlijk niet, maar ontkent u formeel dat zo'n afspraak bestaat en ontkent u dan ook wat er in het persbericht staat van Comeos?

Minister, welke maatregelen zult u treffen om ervoor te zorgen dat recipiënten ter beschikking zullen zijn om verzamelverpakkingen te verzamelen, zoals bepaald in het samenwerkingsakkoord? Dat was ook een onderdeel van uw oproep. Staat u ondubbelzinnig achter het principe dat verzamelverpakkingen ook kunnen worden teruggebracht? Bevestigt u de inhoud van het samenwerkingsakkoord? Hoe wenst u te garanderen dat dit principe wordt gerespecteerd door onder meer de supermarktketens?

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, in de wet van 4 november 2008 staat dat plastic verzamelverpakking rond bijvoorbeeld flessen frisdrank, melk of conserven, of kartonnen verpakkingsmateriaal waarin grotere goederen zitten vervat, in de winkel van aankoop mogen worden achtergelaten. Terugbrengen mag evenzeer, als het om de verpakking van goederen gaat die in die specifieke supermarkt zijn gekocht. Dit was de boodschap die u in het eerste weekend van februari bracht.

Comeos reageerde meteen negatief op het terugbrengprincipe, en beweert dat in de Interregionale Verpakkingscommissie is afgesproken om dat deel van de wet niet uit te voeren. Comeos beargumenteert dat vanuit de idee dat een winkel niet kan weten of de teruggebrachte verpakking ook effectief naar de winkel van aankoop wordt teruggebracht. De koepelorganisatie stelt dat deze afspraak met instemming van uw kabinet is gebeurd, maar u was daar blijkbaar niet van op de hoogte, want u ontkende dat. Uw woordvoerder stelde verder dat dergelijke afspraak niet zou bestaan.

Minister, hoe gaan de andere gewesten om met het terugbrengprincipe? Ik weet dat u voorstander bent van een uniforme regeling voor heel België. Hoe pakt u het verschil in mening over de interpretatie van de wet van 2008 aan, in het belang van duidelijkheid voor de consument? Is er zicht op de hoeveelheid verpakkingsmateriaal die de consument achterlaat, dan wel terugbrengt? In hoeverre houdt de wet van 2008 rekening met het feit dat winkels niet weten of de teruggebrachte verpakking rond gekochte goederen afkomstig is uit hun winkel? Zult u de violen gelijkstemmen met Comeos en een spoor uitwerken om het terugbrengen logistiek haalbaar te maken? Ziet u een mogelijkheid om op deze manier meer verpakkingsplastic uit de restafvalzak te houden, waarbij extra sensibilisering allicht op zijn plaats is? Welke impact heeft een doorgedreven uitvoering van het terugbrengen of achterlaten van plastic folies in supermarkten op het initiatief van uw hand om proefprojecten te doen inzake de paarse zak, die er in de toekomst waarschijnlijk zit aan te komen?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, volgens artikel 6 van het samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval is elke verpakkingsverantwoordelijke die jaarlijks minstens 300 kilogram verpakkingen op de markt brengt, onderworpen aan de terugnameplicht. Een producent moet volgens deze regelgeving een welbepaalde hoeveelheid verpakking inzamelen en verwerken.

De verpakkingsverantwoordelijke kan voor de uitvoering van de terugnameplicht zelf zijn plicht vervullen of een overeenkomst sluiten betreffende de gehele of gedeeltelijke uitvoering van de terugnameplicht. Om die reden worden veel bedrijven

lid van erkende organisaties als Fost Plus of VAL-I-PAC. Deze organisaties staan dan in voor de inzameling en de verwerking van het verpakkingsafval.

Minister, zoals de heer Sanctorum net heeft vermeld, staan in artikel 17 van het akkoord de verplichtingen die ten laste van de verkopers en de verbruikers vallen. Als minister van Leefmilieu vond u het een goed idee de inzamelplicht nogmaals onder de aandacht van de mensen te brengen. Wat de communicatie betreft, kon u echter niet op de steun van Comeos rekenen.

De heer Nevens en de heer Sanctorum hebben in hun vraagstelling verwezen naar de afspraken die destijds volgens Comeos in de Interregionale Verpakkingscommissie zijn gemaakt. Volgens uw kabinet bestaan die afspraken niet.

U hebt de inzamelplicht in de media verwelkomd als een maatregel die tot minder afval bij de consument kan leiden en die een hogere recyclagegraad tot gevolg heeft. Daarnaast hebt u verklaard dat de leveranciers van de supermarkten hierdoor zullen worden aangezet om minder verpakkingsafval te produceren.

Minister, kunt u klaarheid scheppen over de inzamelplicht en over de communicatie hierover? Plant u nog verder overleg met Comeos? Hoe wilt u de inzamelplicht in de praktijk tot stand brengen? Momenteel is dat nog niet ingeburgerd en de recipiënten waarin is voorzien worden niet ter beschikking gesteld. Hoe ziet u de verhouding tussen Fost Plus en de inzamelplicht van de verkopers? Op basis van welke argumentatie meent u dat het terugbrengen of het achterlaten van verpakkingsafval een hogere recyclagegraad tot gevolg heeft? Hoe zult u de producenten van verpakkingsafval, ondanks de bevoegdheidsverdeling ter zake, ertoe aanzetten minder en ander verpakkingsafval te produceren?

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Minister, u wilt ons plastic afval en, bij uitbreiding, ons aantal restafvalzakken verkleinen. U stelt voor plastic verpakkingen achter te laten in of terug te brengen naar de winkel. Aangezien de grote winkels al jaren een terugnameplicht hebben, is dat perfect mogelijk. Uw doelstelling is nobel. De vraag is echter of dit de afvalberg daadwerkelijk zal verkleinen.

Ondertussen is mijn vraag om uitleg een beetje achterhaald. Wat de communicatie betreft, hebt u ons immers voorbijgestoken. U hebt zelf een voorstel gelanceerd om bepaalde soorten plastic zakken te verbieden. Waar ik echter persoonlijk mee zit, is het gebrek aan uniformiteit tussen Vlaanderen, Wallonië en Brussel. Het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voeren elk hun eigen plasticbeleid. Voor grote bedrijven en grootwarenhuizen, bijvoorbeeld de Colruytgroep, die in heel België actief zijn, is dat niet evident.

In Vlaanderen mogen de flinterdunne zakjes voor groenten en fruit in de supermarkten wel. In Wallonië worden ze vanaf 1 december 2018 totaal verboden. In Brussel geldt nog een andere regeling. Daar worden de zakjes vanaf 1 september 2017 betalend en, indien ik me goed heb geïnformeerd, vanaf 1 september 2018 verboden.

Een totaalverbod komt te vroeg. Er is immers nog geen alternatief. Grote ketens als Colruyt, Carrefour en Delhaize werken aan de ontwikkeling van herbruikbare en uitwasbare zakjes voor groenten en fruit, maar er is nog geen oplossing uit de bus gekomen. Aangezien ik het initiatief toejuich dat stappen in de goede richting worden gezet, zou ik hierover een aantal vragen willen stellen.

Minister, hebt u uw voorstel om plastic naar de grootwarenhuizen terug te brengen bij die grootwarenhuizen afgetoetst? Denkt u dat de mensen hun plastic afval naar de winkels zullen terugbrengen? Is er op dat vlak een garantie? Zou het niet beter zijn het probleem bij de bron aan te pakken in plaats van de verantwoordelijkheid

voor een substantiële reductie van het gebruik van plastic verpakkingen in grote winkels bij de burger te leggen? Zou het voor onze bedrijven en voor onze inwoners geen betere en duidelijkere oplossing zijn om over de taalgrenzen heen een uniform beleid te voeren? Ik weet dat u daarvoor niet alleen verantwoordelijk bent. Het is echter een debat dat wel eens kan worden gevoerd.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Minister, aangezien mijn vraag om uitleg hetzelfde ontwerp betreft, zal ik het verhaal niet meer opnieuw vertellen. Dat is hier terecht al viermaal verteld. Als ik de andere sprekers hoor, denk ik dat we hier, voor de duidelijkheid, allemaal zijn om u steunen. We gaan er volledig mee akkoord dat de grote winkels hun verantwoordelijkheid moeten opnemen en dat ze dit te weinig doen. Ze verschuilen zich achter een akkoord. We hopen dat u gelijk hebt en dat dit akkoord niet bestaat. In de praktijk merken we dat zeer weinig gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid verpakkingen achter te laten of terug te brengen.

Ik neem aan dat er een gesprek met Comeos zal komen. Nu Comeos op dergelijke wijze heeft gecommuniceerd, is mijn vraag of dat gesprek er zal komen. Is dat al afgesproken? U moet niet enkel duidelijk maken of nu al dan niet een akkoord bestaat om wat wordt teruggebracht niet op te nemen, daarnaast moet u ook een gesprek voeren over een betere manier om dit te organiseren. Hoe kan dit duidelijk worden? Hoe kunt u zorgen voor infrastructuur voor mensen die ter plaatse verpakkingafval willen achterlaten? In Duitsland werkt dit beter en is dit beter ingeburgerd. Volgens mij is het een kwestie van sensibilisering, maar de infrastructuur moet ook aanwezig zijn. Het moet duidelijk zijn dat plastic verpakkingen ergens kunnen worden verwijderd. Er moet een tafel staan en er moeten recipiënten zijn. Volgens mij moet het mogelijk zijn dit met de winkels te bespreken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, ik bedank iedereen voor de massale steun over meerderheid en oppositie heen. Wat het terugbrengen en het achterlaten van verzamelverpakkingen betreft, is hier terecht vermeld dat dit niets nieuws is. Dat bestaat al tien jaar. Het staat zelfs in een decreet. Zowel wat het achterlaten als het terugbrengen betreft, staat het principe heel uitdrukkelijk in het samenwerkingsakkoord vermeld. In 2008 is dit nog eens decretaal veranderd. Dat systeem bestaat en is al tien jaar van kracht.

Het is inderdaad zo dat het weinig geweten is. Het is een beetje per toeval opgepikt. In de afvalweek van Radio 2 kwam dit in een van de gesprekken aan bod. Ik zei dat men ook verzamelverpakking mocht achterlaten in de supermarkt. Het werd toen opgepikt alsof het groot nieuws was, maar eigenlijk bestaat dit al tien jaar.

Ik wil ook heel formeel zijn dat er geen afspraak is in de Interregionale Verpakkingcommissie dat het alleen achterlaten zou zijn. In het decreet staat heel uitdrukkelijk dat het achterlaten en terugbrengen is. Ik daag diegenen uit die beweren dat er andere afspraken zijn om de verslagen te tonen waarin zou staan dat in de Interregionale Verpakkingcommissie iets anders is afgesproken. De winkeliers – en er is een uitzondering voor de kleinhandelaar – moeten in de nodige inzamelrecipiënten voorzien waarin de consument zijn secundaire of tertiaire verpakkingen kan achterlaten of kan terugbrengen. Als de consument bijvoorbeeld zijn aankopen naar de wagen heeft gebracht en er de verpakking af haalt, is het niet meer dan logisch dat je die terug naar de winkel kunt brengen. De winkelier is dus verplicht om ook die verpakking in ontvangst nemen.

De enige beperking die men kan afleiden uit wat decretaal bepaald is, is dat de consument geen secundaire of tertiaire verpakking mag binnenbrengen die helemaal niet in de winkel wordt verkocht. Wanneer bijvoorbeeld een bepaald merk

van frisdrank niet wordt verkocht in de winkel, kan de consument niet de verzamelverpakking naar die winkel brengen waar dat merk niet wordt verkocht. Dat kan dus door de winkelier worden geweigerd.

Het is in de praktijk moeilijk haalbaar om te achterhalen welke verpakking van welke handelaar afkomstig is zonder dat er grote, administratieve verplichtingen worden opgelegd. In de praktijk gebeurt het ook niet vaak dat de consument die verpakking massaal terugbrengt naar de winkel. Het kan dus wel, en dan gaat het zowel over terugbrengen als achterlaten.

De reden waarom in grootwarenhuizen het achterlaten-en-terugbrengenprincipe nog niet op grote schaal wordt toegepast, is vooral omdat het niet gekend is en omdat de burger niet op de hoogte is van het principe. Burgers kunnen vaak zulke verpakking kwijt in het recyclagepark of in de roze of paarse zak. Dat is makkelijker dan ze mee te nemen naar de winkel.

Ik ben ervan overtuigd dat er burgers zijn die momenteel zulke verpakkingen nog in de restzak steken. Dat was trouwens ook een van de bevindingen van de Radio 2-afvalweek. Door ze in het grootwarenhuis achter te laten, zal de recyclagegraad uiteraard verhogen, want dan worden de verpakkingen bij de burger uit de restzak gehouden. Ik ben er ook ten stelligste van overtuigd – en daar blijf ik bij – dat die terugnameplicht ook een preventief effect heeft. Als men die verpakkingen achterlaat in de supermarkt, zullen supermarkten ook gaan vragen aan de leveranciers om die verzamelverpakking te verminderen zodat er minder wordt achtergelaten. Ik ben er dus van overtuigd dat dit ook een bijzonder preventief effect heeft dat misschien vaak wordt onderschat.

Collega's, er zijn meerdere pistes om de hoeveelheid plastic in de restafvalzak te verminderen: inzameling op recyclageparken, de roze of paarse zak die in een aantal gemeenten bestaat en waarvan eind dit jaar een definitieve evaluatie zal gebeuren. Er zijn ook proefprojecten inzake het inzamelen van ander plastics samen met pmd.

We hebben er in deze commissie al vaak over gesproken. De strijd tegen plastic voeren we ook preventief verder op. Collega Vandenberghe, het is niet nieuw dat ik een voorstander ben van het verbieden van plastic zakjes. Ik heb dat op vraag van collega Nevens trouwens al heel uitdrukkelijk in de plenaire vergadering gezegd evenals in de commissie. Wat er deze week in het nieuws was, was dus ook niet nieuw. Het komt ook terug in de Radio 2-afvalweek. Het is een beetje jammer dat het niet in de resolutie staat die het parlement heeft goedgekeurd. Ik vind het persoonlijk een beetje een gemiste kans. Dat mag ik hier wel zeggen. Ik ben ervan overtuigd dat ook daar de geesten zullen rijpen om het verbieden van die plastic zakjes ook massaal in het parlement te steunen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, ik dank u voor uw antwoord. We mogen toch wel zeggen dat er nu wat verwarring bestaat op twee niveaus.

Hoe zit dat nu met die afspraak? Ik ben blij dat u zegt dat er volgens u geen afspraak bestaat. Ik heb er daarnet al naar verwezen – het komt uit een persbericht van Comeos – en ik zal het letterlijk citeren: "We waren dan ook verbaasd over de uitspraak van minister Schauvliege in de pers, temeer daar haar adjunct-kabinetschef in de Interregionale Verpakkingscommissie zetelt. Die laatste heeft intussen bevestigd dat zijn minister niet zal terugkomen op de gemaakte afspraken tussen Comeos en de Interregionale Verpakkingscommissie hieromtrent. Dat is dus een geruststelling."

U begrijpt dat ik als parlementslid dan de vraag stel wat het nu eigenlijk is. Is het de versie van de minister of de versie van Comeos die de juiste is? Een van de twee klopt niet. Het is een heel vreemde situatie. Ik zou graag hebben dat dit wordt opgehelderd. Misschien dat we dit kunnen oplossen door inzage te krijgen in de verslagen van de Interregionale Verpakkingscommissie. U zei daarnet dat u ons uitdaagde om een afspraak in een verslag te vinden, maar daarvoor moeten we die verslagen kunnen inzien. Als we die kunnen inzien, wil ik dat gerust doen.

Misschien nog veel belangrijker dan die eerste verwarring is natuurlijk de verwarring voor de consument. Het is niet zo dat iedereen dit debat aan het volgen is, maar misschien zal het toch nog in de media aan bod komen. Het is duidelijk dat Comeos, UNIZO en anderen het helemaal niet eens zijn met wat u zegt. Het valt dan ook te betwijfelen dat handelaars in de recipiënten zullen voorzien en de mogelijkheden tot terugbrengen zullen faciliteren. Ik denk dat u met hen opnieuw aan tafel moet zitten. Ik zou graag van u horen welke initiatieven u zult nemen om de terugnameplicht van verpakkingsafval in de praktijk om te zetten. We kunnen het allemaal eens zijn met het principe, maar als het in de praktijk niet wordt omgezet, klinkt dat bijzonder hol.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, dank voor uw antwoord. Ik kan concluderen dat de afvalweek van Radio 2 heel wat heeft teweeggebracht, voor uzelf, maar ook voor de grote supermarkten, wanneer het gaat over het terugbrengen van plastic en kartonnen verpakking.

Ik wil benadrukken dat consumenten nood hebben aan duidelijkheid en die is er vandaag niet. Ik merk dat de verwarring in de communicatie een soort sorteermoeieid teweegbrengt. Mensen weten het niet altijd meer en gooien hun afval dan maar gewoon bij het restafval. Ik vrees dat we door allerlei wegen op te gaan, meer mensen afstoten van de sorteerbodschap, waar we allemaal achter staan en die ook nodig en nuttig is voor het milieu.

We moeten een aantal problemen oplossen. Ik neem het voorbeeld van de blauwe zak, voor pmd-afval. Die wordt al jaren gebruikt, maar tot vandaag is er nog altijd geen duidelijkheid over wat er in die blauwe zak kan, mag en moet. Daar moeten we dringend een einde aan maken en ik ben dan ook blij dat u van plan bent zo snel mogelijk de paarse zak te evalueren om een eenduidige boodschap te brengen naar de consument en de verpakkingsproducenten. De verantwoordelijkheid ligt bij de producent en die verantwoordelijkheid is voor mij even belangrijk als de weg ernaartoe via de consumenten of om het even welk systeem.

U hebt een paar vragen overgeslagen, misschien door snel te gaan. Hoe gaan de andere gewesten om met het terugbrengprincipe? Hoe zult u controleren of de grote supermarkten wel effectief hun terugnameplicht nakomen, zoals u dat interpreteert en hebt afgesproken? Voor mij is het duidelijk: dit past in het kader van het bedrijfsafval en er moet dan ook over worden gerapporteerd. Ik stel dus voor dat u in het kader van het rapporteren van het bedrijfsafval ook informatie verzamelt over het verpakkingsafval dat de consument naar de grote supermarkten terugbrengt, zodat we daarin evoluties kunnen zien en kunnen nagaan of het systeem een toekomst heeft en of we het kunnen gebruiken om het verpakkingsafval op een degelijke manier van onze planeet te laten verdwijnen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, wanneer we de vragen hier horen en mensen thuis het debat volgen, vergeten we misschien wel eens dat we op het vlak van recyclage in de huishoudens nog altijd koplopers zijn in Europa. Dat mogen we wel benadrukken. Dat we vandaag opnieuw met zovelen vragen stellen,

toont echter ook aan dat we nog altijd wakker liggen van dit thema en dat we in toekomst zeker koploper willen blijven.

Het was inderdaad een week over afval, voor uzelf, maar ook voor de mensen thuis. Ik ondersteun de boodschap van de twee vorige collega's. Het is belangrijk dat het voor de burger duidelijk en eenduidig is. Ik heb het dan zowel over het onderwerp van onze vragen vandaag, als over de aanvulling op het verbod op plastic zakjes waarover u het al meermaals hebt gehad. Het is belangrijk dat er voor de burger geen verwarring ontstaat.

Ik kom dan bij de terugnameplicht op zich. Collega's zullen ook al wel hebben gemerkt dat in de supermarkt heel vaak geen recipiënten voor het deponeren van afval staan. Daar is dus effectief nog heel wat werk en ik geloof u helemaal wanneer u zegt dat dit een preventief effect heeft. Misschien zal men er nu meer en meer van wakker liggen en zullen de verzamelverpakkingen door de toenemende druk sowieso dalen. Ik ben het absoluut met u eens dat er minder verpakkingsafval moet zijn en ik denk dat er op dat vlak nog een hele weg kan worden afgelegd.

Mijn bijkomende vraag is dan ook of u nog verder overleg plant met Comeos over het feit dat er vaak geen recipiënten aanwezig zijn. Bent u nog in overleg over het streven naar minder verzamelverpakkingen en minder verpakkingen tout cours?

Over proefprojecten zoals die met de paarse zak, de roze zak enzovoort, verwachten we tegen het einde van het jaar definitief nieuws. Deze projecten lopen intussen echter al een hele tijd; zijn er al tussentijdse evaluaties beschikbaar?

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Dank voor uw uitvoerig antwoord, minister. Sommige van mijn opmerkingen hebben collega's voor mij al geformuleerd en ik zal ze uiteraard niet meer herhalen. Ik heb nog wel twee opmerkingen.

We hebben over de partijgrenzen heen aan de resolutie gewerkt. Als men dan vraagt het punt van de plastic zakken er voorlopig niet in te stoppen, omdat er nog bepaalde zaken moeten worden bekeken, tja... Als we met de verschillende partijen tot een consensus komen, dan is de resolutie wat ze is. Daarom is die aanvulling wel heel erg belangrijk.

Ik weet niet of u volledig hebt geantwoord op mijn laatste vraag over de samenwerking tussen Vlaanderen, Wallonië en Brussel. Misschien heb ik niet goed geluisterd. Mijn excuses, maar dat is me een beetje ontgaan.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Mijn bijkomende vraag is ook mijn oorspronkelijke vraag. Gaat u met Comeos samenzitten? De enige manier om dit uit te klaren, is door met een gemeenschappelijke communicatie te komen en niet te blijven steken in een welles-nietescommunicatie. De minister zegt ja, Comeos zegt nee. Wij geloven natuurlijk de minister, maar de winkels moeten uiteindelijk wel meewerken, anders zitten we met een mol. We kunnen zo enthousiast zijn over de plannen en principes als we willen, als de winkels zich niet organiseren en niet meewerken, dan blijft het dode letter.

Hebt u al met Comeos gesproken of is er overleg met hen gepland? Is het uw bedoeling ervoor te zorgen dat zij dezelfde boodschap kunnen geven als u geeft? Hoever staat het met een eventuele verdere sensibilisering rond die terugname-mogelijkheid?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Naar aanleiding van de afvalweek die door Radio 2 werd georganiseerd, heb ik zelf eens de proef op de som genomen. Ik vroeg mijn echtgenoot om boodschappen te gaan doen, en toen hij thuiskwam, heb ik hem geholpen om alles uit te pakken. Ik nodig u allen uit om dat ook eens te doen: alle verpakkingsmateriaal eraf nemen, op een hoop leggen en daar een foto van nemen. Het is echt spectaculair om te zien met hoeveel verpakkingsafval we thuis geconfronteerd worden. Het is goed dat deze problematiek op die manier aan bod is gekomen in de media.

Ik sluit mij aan bij de woorden van de vorige sprekers: iedereen beaamt dat we in Vlaanderen koploper zijn op het vlak van recyclage en dat we die koppositie moeten blijven behouden. We moeten blijven inzetten op bijkomende initiatieven om daar iets aan te doen. Ik merk ook dat in deze commissie kamerbrede steun is om de problematiek van het verpakkingsafval aan te pakken. Het is jammer dat Comeos zo defensief reageert.

Hoe zal het verdere overleg verlopen om tot een gedragen standpunt te komen rond het verpakkingsafval?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Nevens, ik ben het niet met u eens dat we een nieuwe piste zouden bewandelen. Dit bestaat al tien jaar en is al zo lang decretaal verankerd in de regelgeving.

De verwarring komt helemaal niet vanuit het beleid. De sector zelf is beginnen te reageren dat er andere afspraken zouden zijn. Ik ben formeel: in de internationale verpakkingscommissie is er geen enkele afspraak. Ik ben niet verantwoordelijk voor de berichten die Comeos de wereld in stuurt. Mijn adjunct-kabinetschef kan formeel bevestigen dat er geen contact geweest is over dit onderwerp tussen Comeos en onze diensten, ook niet na wat zij gecommuniceerd hebben.

Er is gevraagd hoe we dit alles nog beter bekend gaan maken. In december werd in de Interregionale Verpakkingscommissie afgesproken dat er een affiche zou worden ontworpen die ter beschikking zal staan van de supermarkten. Ze kunnen die ophangen met de boodschap dat klanten met hun verzamelverpakkingen in de supermarkt terecht kunnen.

We zullen uiteraard verder overleggen met Comeos. We doen dat vaak. Zo is er heel veel overleg geweest over het statiegeld, waartegen ook een defensieve reflex was. Ze hebben nu een positieve zwerfvuilactie uitgerold, waar we ook aan hebben meegewerkt. We zijn graag bereid om daar verder in overleg te gaan.

De afstemming tussen Brussel, Wallonië en Vlaanderen gebeurt net in die Verpakkingscommissie. Wat de plastic zakjes betreft, is er in Wallonië wel een politieke consensus om dit in te voeren. Intussen is dat daar al beslist. Bij ons moeten de geesten daarover nog rijpen. Ikzelf ben daar grote voorstander van. Het is dus niet altijd gemakkelijk om dezelfde beslissingen te nemen. Als we iets doen, moeten we dat wel zo goed mogelijk afstemmen. Het statiegeld is daar een voorbeeld van. We gaan daarover in overleg om, als het ingevoerd wordt, dit op een uniforme manier te kunnen doen.

Er moet afstemming zijn, maar het is wel een regionale bevoegdheid. De wil om af te stemmen mag er niet toe leiden dat er niets meer gebeurt. Dan vind ik het normaal dat sommige regio's het voortouw nemen, voorop lopen en hun verantwoordelijkheid nemen. Soms is dat Vlaanderen, soms Wallonië en op andere vlakken dan weer Brussel.

Dit is een belangrijk thema voor een preventief beleid. Ik blijf daarbij, en we zullen aan de weg blijven timmeren. Dit is geen nieuw of dwaas plan, zoals een kritische

stem uit de sector het noemde. Het bestaat zoals gezegd al tien jaar. De communicatie daarover is correct en al tien jaar dezelfde. Het is jammer dat er defensief wordt gereageerd, maar ik ben ervan overtuigd dat als we samenzitten die defensieve reflex ook wel zal verdwijnen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevorde (Onafhankelijke): Minister, we nemen akte van het feit dat u formeel ontkent dat er contact is geweest tussen uw kabinet en Comeos. U begrijpt dat dit voor ons verwarrend is als dit letterlijk te lezen staat in een persbericht. Dat betekent dat Comeos liegt. Dat is een vreemde situatie, en ik zal zelf met hen contact opnemen om te vragen hoe de zaak volgens hen precies in elkaar zit.

Ik hoop ook – ik heb daarnet de oproep gedaan – dat ik inzage kan krijgen in de verslagen van de Interregionale Verpakkingscommissie. Dat lijkt mij wel interessant. Ik zie dat u bevestigend knikt.

U stelde dat er vandaag al een sensibilisering bestaat voor het inzamelen van verpakkingsafval. Dat klopt inderdaad. Dat zijn die fameuze affiches waarnaar Comeos zelf ook verwijst. Maar de reden dat u nog eens nadrukkelijk moet wijzen op de wettelijke regeling rond dat verpakkingsafval, is nu net dat die affiches onvoldoende effect hebben gehad. Ik denk dat een logische vraag van iedereen in deze commissie is: wat gaat er nu bijkomend gebeuren rond sensibilisering om duidelijk te maken dat mensen effectief hun verpakkingsafval ofwel kunnen achterlaten ofwel kunnen terugbrengen bij de handelaars? Wat zijn de bijkomende maatregelen? Dat is de voornaamste vraag die moet worden beantwoord.

Ten slotte, minister, is de vraag wie exact de verwarring veroorzaakt zeker niet onbelangrijk, maar finaal is ze wel secundair. Het moet uiteindelijk worden opgehelderd. Ik verwijs naar het voorbeeld van de partner van mevrouw Taeldeman, die terugkeert van de supermarkt, alles uit elkaar haalt en zo een lading verpakkingsafval verzamelt. Stel nu dat de partner van mevrouw Taeldeman getrouw de oproep volgt en dat terugbrengt naar de supermarkt. Wat zal er dan gebeuren? Mijn inschatting op dit moment is dat de handelaar zal zeggen: 'Sorry, mijnheer, maar u kunt uw rommel terug meenemen naar huis. Wij zijn daar niet verantwoordelijk voor.'

Minister, ik denk dat er nog altijd klaarheid moet worden gecreëerd. Ik wil duidelijk de oproep doen. Het mag niet bij deze vraagstelling in deze commissie blijven. Ik hoop dat er de komende week ook klaarheid zal komen ten aanzien van de consument. Die klaarheid is nodig.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, het klopt dat dit decreet, deze wet, een oude wet is. Maar ik zou niet graag in de persoon zijn schoenen staan die alle wetten onder de loep moet nemen die vandaag in de praktijk dode letter blijven.

U, als minister bevoegd voor afvalbeleid, bent de toezichthoudende overheid. Indien er wetten niet worden nageleefd, indien u een vermoeden hebt dat sommige distributiebeheerders of distributieketens het niet nauw nemen met die wet en die niet toepassen in de praktijk, moet u daar paal en perk aan stellen. U moet inderdaad zelf de leiding nemen om ervoor te zorgen dat het wél mogelijk is om verpakkingsmateriaal terug te brengen naar die grote supermarkten.

Minister, ik heb nog een aantal vragen. Misschien stel ik ze u schriftelijk. Een scoutsgroep die zijn inkopen doet in supermarkt x en dan op kamp gaat in de Ardennen, kan die het verpakkingsmateriaal terugbrengen naar de supermarkt van

dezelfde keten? In principe wel. Het verpakkingsmateriaal komt van een bepaalde winkelketen en kan volgens mij worden teruggebracht naar een winkel van die keten die misschien 100 kilometer verder ligt.

Er zit dus nog wat ruis op dat verhaal. Het is aan u om daar wat duidelijkheid in te scheppen. Het is aan u om aan Comeos te zeggen dat ze als taak hebben om die wet in de praktijk te brengen en om hun klanten te sensibiliseren dat de mogelijkheid bestaat om verpakkingsmateriaal achter te laten in de winkel.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik had daarnet ook gevraagd of er een tussentijdse evaluatie is betreffende de proefprojecten van de paarse en de roze zak. U mag uw antwoord uiteraard ook schriftelijk overmaken. Het benieuwt mij wel.

Het is inderdaad heel belangrijk om in overleg te gaan met Comeos betreffende het in de praktijk brengen, maar zeker en vast ook betreffende het verminderen van het verpakkingsafval en zeker ook in verband met het gaan naar milieuvriendelijkere alternatieven. Het is belangrijk om dat zo snel mogelijk te doen en op die manier duidelijkheid te scheppen voor de consument.

Het is belangrijk om dat niet alleen met Comeos te doen, maar ook met VAL-I-PAC. Ook voor bedrijven is er namelijk werk aan de winkel om naar minder verpakkingsafval te gaan. Het is nodig om ook met hen het gesprek aan te gaan.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Ik heb de meeste antwoorden op mijn vragen gekregen. Ik volg het in ieder geval verder op.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Minister, het verbaast mij dat u zegt: 'We hebben sinds de communicatie van Comeos, dat er een akkoord zou zijn om de wet niet toe te passen, die nog niet gezien of gesproken. Het klopt niet dat er gesprekken geweest zijn. In de toekomst zullen we die misschien nog wel eens zien.' Ik zou denken dat u na zo'n communicatie van Comeos onmiddellijk de telefoon pakt en zegt: 'Kom nu eens hier. Dit moeten we jullie toch eens goed uitleggen, want blijkbaar hebben jullie het niet begrepen.' Ik vind het een lakse houding dat Comeso met zo'n bericht zo'n verwarring kan stichten en dat er blijkbaar niet onmiddellijk snel en duidelijk op werd gereageerd. Maar goed, dat is dan op die manier genoteerd.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het verbod op reclamekaartjes die leiden tot zwerfvuil – 1130 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een mogelijk verbod op reclamekaartjes voor autoverkopers – 1138 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, de parkings van baanwinkels of shopping centra liggen vaak bezaaid met reclamekaartjes van auto-opkopers, of

zo doen zij zich althans voor. De Waalse minister van Leefmilieu Carlo Di Antonio van CDH wil een einde maken aan deze vorm van zwerfvuil en heeft een ministerieel besluit klaar dat reclamekaartjes van auto-opkopers zal verbieden. Ook in Brussel wordt een regelgeving voorbereid, zo vernemen wij via Franstalige media.

TRAXIO, de federatie van autoverkopers, en IKEA, waarvan de parkings vaak het doelwit zijn, zijn te vinden voor zo'n verbod in Vlaanderen.

Volgens de media volgt u dat van nabij op. Als het verbod in Wallonië goede resultaten oplevert, dan zou er in Vlaanderen mogelijk ook een verbod komen. Het verbieden van een vorm van reclame die overduidelijk en bewezen aanleiding geeft tot al dan niet doelbewust zwerfvuil en die bovendien gelinkt wordt aan een aantal diefstallen uit wagens, lijkt ons een goede zaak te zijn. Toch dient de kanttekening te worden gemaakt dat het zwerfvuil niet inherent verbonden is aan de kaartjes zelf, maar wel aan het gedrag van sommige eigenaars die hun wagen daar gestald hebben.

Minister, uw Waalse en Brusselse collega's beschikken reeds over voldoende argumenten om voor een verbod te kiezen. Wat weerhoudt u ervan om op basis van die argumenten een beslissing te nemen? Naast auto-opkopers maken ook andere bedrijven of organisaties, zoals jeugdverenigingen of non-profitorganisaties, gebruik van deze vorm van reclame. Die briefjes komen echter evengoed in het zwerfvuil terecht. Denkt u dat elke vorm van reclame achter de voorruit verboden moet worden? Hoe pakt men dat aan in Wallonië en Brussel?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, de Waalse minister voor Leefmilieu heeft inderdaad te kennen gegeven dat hij de reclamepraktijken waarbij autoverkopers hun kaartje tussen de ruitenwissers plaatsen, wenst te verbieden. Collega Nevens heeft al verwezen naar de federatie van autoverkopers, TRAXIO, en naar IKEA, die daar positief op gereageerd hebben. In de media hebt u verklaard voorstander te zijn van een dergelijke maatregel, maar u roept op tot voorzichtigheid. Alvorens een beslissing te nemen, wenst u dit te onderzoeken.

Hebt u hierover al overleg gehad met Wallonië? Bent u een voorstander van een gelijke aanpak voor alle gewesten? Gebeurde er al onderzoek naar de invloed op zwerfvuil? Waarom bent u voorstander van een dergelijke maatregel? Op welke manier zult u de effectiviteit van de maatregel in Vlaanderen onderzoeken? Welke timing ziet u daarvoor?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het gaat dus over de reclamekaartjes die tussen de autoruiten of de ruitenwissers worden gestopt. Daar is geen overleg geweest met andere gewesten. In Wallonië heeft minister Di Antonio dat verbod aangekondigd zonder dat dat is afgesproken of aan bod is gekomen op een aantal niveaus of in de Verpakkingscommissie.

Uiteraard gaan we daarover in overleg. Ik heb dat ook zo gesteld. Ik ben ook wel benieuwd hoe Wallonië dat praktisch zal regelen. Ik ben ook voorstander van zo'n verbod, maar we moeten wel opletten. We moeten zorgen dat degenen die de kaartjes aan de auto bevestigen, de schuldigen zijn, en niet degenen die het kaartje vinden of verliezen als ze in hun auto stappen. Dat is de moeilijkheid. De gene die het zagezegd verwijderd, waarbij het op de grond terecht komt, is dan de schuldige van het feit dat het kaartje daar ligt.

De lokale scouts of Chiro durven dat bijvoorbeeld ook wel eens te doen. Ook dat zijn zaken die we eens goed moeten bekijken, hoe we dat nu perfect gaan regelen,

de juiste juridische, correcte omschrijving. Dat we degenen ontmoedigen om dat te doen die we willen ontmoedigen, dat vind ik vooral van belang.

Eigenlijk is het zo dat flyeren in Vlaanderen meestal wordt ondervangen door lokale overheden. Dikwijls wordt deze vorm van overlast opgevangen binnen een algemene flyerregeling in het gemeentelijke GAS-reglement (gemeentelijke administratieve sanctie). Daarbij moet aan het lokale bestuur toelating gevraagd worden om te flyeren. Indien die toestemming geweigerd wordt, kan daar ook gehandhaafd worden.

Het effect van het achterlaten van de kaartjes werd niet expliciet opgenomen in de onderzoeken rond zwerfvuil, maar als de kaartjes op de grond terechtkomen, wordt dat natuurlijk wel mee opgenomen in de algemene statistieken van zwerfvuil.

De effectiviteit van een dergelijk verbod zal ook worden onderzocht, en of de kaartjes nog aanwezig zijn op parkings of andere locaties. Daartoe zullen we een aantal sectoren, zoals de retailsector en de autosector, ook bevragen.

Ik ben dus voorstander van zo'n verbod, maar ik vind dat het goed in elkaar moet zitten en dat we ook afstemming moeten hebben met hoe het in Wallonië zal gebeuren. Dat zal dus binnenkort ook wel op de Interregionale Verpakkingscommissie besproken worden.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. Uw piste ten aanzien van de mensen die iets achter de ruitenwisser of aan het venster bevestigen, dus de mensen die het probleem onrechtstreeks veroorzaken, lijkt mij een goede piste. Misschien is dat ook een oplossing voor al die parkeertickets die onder mijn ruitenwisser steken. Daar zit wel een opportuniteit in, denk ik.

Ik vind het wel vreemd dat telkens wanneer vanuit Wallonië of Brussel een initiatief gelanceerd wordt dat zou kunnen bijdragen tot de zwerfvuilproblematiek, men vergeet om u in kopie te zetten of dat met u te bespreken. Men verlangt enerzijds dat wij rekening houden met hen, maar anderzijds gaan zij ad hoc een aantal dingen lanceren waarvan u dan niet op de hoogte bent. Ik vind dat spijtig. Ik hoop dat u dat bij het eerstvolgende overleg eens ter sprake kunt brengen. Dat men het eerst bespreekt, en dat men dan eventueel communiceert over al dan niet te nemen beslissingen.

Ik wil daar nog aan toevoegen dat het inderdaad nuttig zou kunnen zijn om deze problematiek ook op te nemen met de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). Vandaag loopt er een project rond de zwerfvuilcoaches, waarbij via een aantal proefprojecten een aantal problematieken rond zwerfvuil worden onderzocht, om die dan later uit te rollen in andere gemeenten en steden.

En ik denk dat het nuttig is om ook binnen OVAM en het proefproject te bekijken welke instrumenten u kunt gebruiken om die problematiek aan te pakken.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Als een lokale vereniging of een lokaal bedrijf publiciteit wil maken, moet dat uiteraard mogelijk zijn. Het zijn de lokale besturen die daar momenteel de toelating voor geven, dikwijls ook nog met een extra vermelding die kaartjes niet op de openbare weg te gooien. Het is dan ook belangrijk rekening te houden met de afdwingbaarheid van de lokale besturen.

Wat die kaartjes in auto's betreft, gaat het ook over veiligheid. Voor grote winkelketens is dit echter een pest met het oog op een proper parkeerterrein. Die

kaartjes zorgen voor zwerfvuil en er moet extra personeel worden ingezet om de winkelomgeving proper te houden. Die strijd voeren we al jaren, ook in de commissie. Dit vraagt een grote mentaliteitswijziging. Elke Vlaming zou daar de klik moeten maken.

Minister, wij volgen u dat daar een maatregel moet komen, maar het moet voor ons wel mogelijk blijven om te flyeren met respect voor het milieu.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Nevens, ik ga ermee akkoord om daar rekening mee te houden in het traject dat OVAM nu doorloopt.

Ik heb daarnet gewezen op de juridische moeilijkheid. Ik vind ook dat wanneer er toelating is gevraagd, verenigingen eventueel nog moeten kunnen flyeren. Een ander probleem dat ik daarnet niet heb geschetst, is dat je zulke kaartjes kunt verbieden, maar dat men ook creatief kan zijn met materiaal. In plaats van kartonnen kaartjes kan men ook een soort van plastic kaartjes maken. Dat moet dan juridisch goed worden onderbouwd zodat er geen achterpoortjes zijn. Dat is de keerzijde van de medaille: hoe zullen we dat correct aanpakken zodat de juiste mensen worden ontmoedigd om dat te doen?

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Wordt vervolgd.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de stand van zaken inzake de omgevingsvergunning
– 1131 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de implementatie van de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning
– 1192 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik zal even een korte schets maken van de gang van zaken. Net voor het kerstreces vernamen wij dat ondanks eerdere berichtgeving, het Vlaams omgevingsloket nog niet klaar is, met als gevolg een voorstel dat door alle stakeholders, zijnde gemeenten, provincies, gebruikers, werd uitgewerkt. Dat voorstel is in de week van 20 januari inhoudelijk afgeklopt op de Vlaamse Regering. Het parlement heeft daarvoor een spoeddecreet gemaakt dat inhoudt dat de omgevingsvergunning op 23 februari zal ingaan, maar dat de gemeenten uitstel zouden mogen vragen tot en met 1 juni.

Ikzelf heb er meermaals expliciet op aangedrongen dat dit een oplossing moet zijn die voor alle gebruikers realistisch is, in het bijzonder ook voor de provincies. Die kunnen geen uitstel vragen. Dat is me altijd verzekerd, ook tijdens de commissievergadering van 17 januari. Ik was dan ook van mijn melk toen ik vernam dat de provincies naar aanleiding van de vergadering van de stuurgroep Radicaal Digitaal stelden dat het Vlaams loket nog niet klaar is voor wat zij moeten doen. Vanaf maart-april stromen de eerste beroepen in. Volgens de provincies is de module daar nog niet klaar voor. Dat is voor mij een grote verrassing.

Voor we oordelen, is het belangrijk om alle partijen aan het woord te laten. Ik wil ook uw visie daarop vernemen, minister.

Wat is de stand van zaken van het digitaal omgevingsloket? Is dat intussen klaar, is het uitgebreid met alle dossiertypes, inclusief die voor verkavelingen, beroepsprocedures en alle milieudossiers?

Zijn er vandaag nog technische problemen? Zo ja, binnen welke termijn zullen die opgelost zijn?

Welke stappen voorwaarts zijn gezet in de koppeling met de softwarepakketten van de lokale besturen om een vlotte inwerkingtreding te garanderen?

Wat was de conclusie en welke eventuele afspraken zijn gemaakt tijdens de vergadering van de stuurgroep op 25 januari?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): De heer Ronse heeft de inleiding al geschetst. Het Omgevingsvergunningsdecreet van april 2014 zou in werking treden op 23 februari 2017, althans voor die lokale besturen die geen uitstel hebben gevraagd conform het decreet dat 25 januari in de plenaire vergadering is goedgekeurd.

Heel wat lokale besturen hebben een verzoek gekregen om eventueel uitstel te vragen. Uitstel vragen kan tot en met vandaag, het uitstel zelf kan tot uiterlijk 1 juni.

Wij merken dat er op het terrein nog heel wat bezorgdheid is, niet alleen bij lokale besturen maar ook bij provinciale besturen en initiatiefnemers van grote projecten. Het netwerk van de architectenverenigingen heeft recent nog heel wat bekommernissen geuit. Wat we vooral opvallend vinden, is dat heel wat maatschappelijke geledingen hebben opgeroepen bij lokale besturen om een uitstel te vragen. Ik denk daarbij aan de VVSG, de Boerenbond en het netwerk van de architectenverenigingen. Tegelijkertijd hebben we ook van de softwareleveranciers opnieuw een schrijven ontvangen na 25 januari met de mededeling om best een uitstel te vragen. Van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en Ruimte Vlaanderen hebben we zelfs modelbrieven gekregen, eerst zelfs met een fout terugzendadres. Dat is rechtgezet. Alleszins is het bij de lokale besturen toch wel heel duidelijk aangekomen dat er een groot verzoek is bij tal van geledingen om een uitstel te vragen.

De softwareleveranciers die de pakketten moeten klaarmaken voor de lokale besturen, zijn heel duidelijk in hun communicatie. Ik verwijs daarvoor naar het schrijven van het Centrum voor Informatica Provincies Antwerpen en Limburg (CIPAL), Schaubroeck, Cevi en Remmicom. Zij zeggen heel duidelijk dat de lokale besturen nood hebben aan een performant dossierbehandelingssysteem dat gekoppeld is aan het Vlaamse Omgevingsloket. Die koppeling kan vandaag nog niet, die kan in februari 2017 niet. Daarom zou men best een uitstel vragen. Als men geen uitstel vraagt, zou men bij het Vlaams Omgevingsloket terecht kunnen, wat natuurlijk omslachtiger is voor lokale besturen.

Minister, we zijn vandaag 14 februari. Tot en met vandaag kunnen lokale besturen een uitstel bij u indienen. Kunt u ons meegeven hoeveel lokale besturen bij benadering – ik neem aan dat er nog wel binnenkomen – tot op vandaag al een uitstel gevraagd hebben, en naar welke datum dan? Hoe zit het concreet met het Vlaams gegevensuitwisselingsplatform of het Omgevingsloket? Kunnen de softwareleveranciers die de lokale besturen moeten ondersteunen, de facto die koppeling maken? Ik heb een vraag in verband met de bedenkingen van het netwerk van de architectenverenigingen. Zij zeggen dat als een aantal lokale besturen uitstel vragen en een aantal anderen niet, het voor de architecten zeer onduidelijk

wordt. Het zal natuurlijk afhankelijk zijn van hoeveel lokale besturen uitstel vragen, of dat al dan niet problematisch is. Ziet u daar mogelijk een probleem in? Minister, het allerbelangrijkste is: kunt u garanderen voor de lokale besturen maar ook voor de provinciale besturen dat wanneer het straks 23 februari is, ze allemaal kunnen werken op een performant Vlaams Omgevingsloket, en bij voorkeur dat er een perfecte koppeling is tussen hun eigen softwarepakketten en het Vlaams Omgevingsloket? Kunt u dat garanderen? Wat zijn de gevolgen, zeker inzake termijnen en dergelijke meer, als het systeem straks niet werkt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, op dit moment is zowel de ontwikkeling voor het samenstellen als het indienen van projecten in het kader van de omgevingsvergunning, volledig afgerond. Dat wordt nu uitgebreid getest en gestabiliseerd. Alle projecttypes waarin voorzien is in het Omgevingsvergunningsdecreet, zullen effectief kunnen worden ingediend en behandeld. De beroepsprocedure maakt daar ook onlosmakelijk deel van uit.

Er zijn vandaag geen blokkerende technische problemen bekend, maar die vallen bij een hoogtechnologisch project uiteraard nooit uit te sluiten. Je weet niet wat er komt, maar op dit moment hebben we dat onder controle. Onze dienstleverancier volgt dit ook van zeer nabij op. Via dat intensief testen worden kleine fouten of bugs die in het systeem zitten, eruit gehaald. Het is onmogelijk om voor 100 procent nu op voorhand uit te sluiten en te vermijden dat op het moment dat het in werking treedt, er geen kleine fouten zullen zijn, maar die worden dus tot een minimum beperkt. We weten dat dat altijd zo is voor elk groot informaticasysteem dat moet worden aangepast.

Er wordt ook een uitgebreide helpdesk opgericht om deze fouten zo snel mogelijk uit het systeem te halen en te behandelen. Er zijn nog heel veel bijkomende verwachtingen en gewenste uitbreidingen. In overleg met de lokale besturen en onze dienstleverancier zal het systeem over de maanden systematisch verder worden uitgebreid. Zo moeten de komende maanden onder meer de nodige stappen worden gezet naar de uitbreiding van de omgevingsvergunning naar de detailhandelactiviteiten. Er is inderdaad afgesproken dat die integratie er zal zijn.

Op basis van het decreet dat hier is goedgekeurd, is het de bedoeling dat lokale besturen zich engageren om uiterlijk tegen 1 juni aan te sluiten bij het Omgevingsloket. Wij zullen alle diensten daar zoveel mogelijk bij ondersteunen en helpen.

Het is misschien interessant om te weten dat nu ongeveer 280 gemeenten een uitstel hebben gevraagd. Er zullen er vandaag en morgen nog bijkomen.

Alle webservices die nodig zijn om de koppeling te realiseren, zijn beschikbaar en worden volop getest door de dienstleveranciers van de lokale besturen en worden ook bijgestuurd. Mijn kabinet volgt de realisatie van de toepassing wekelijks op. Er is een overleg met de diensten via een stuurgroep die vaak wordt uitgebreid met de VVSG, de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) en de dienstleveranciers. Ik spreek in het meervoud: het gaat niet alleen om wie door ons is aangesteld om dit op Vlaams niveau te doen, maar ook om degenen die dienstleverancier zijn voor de lokale besturen.

Er is regelmatig werkoverleg met de dienstleveranciers en een werkgroep van lokale besturen, zodat het systeem daar ook verder kan worden getest. De uitgebreide stuurgroep heeft zich uiteraard geëngageerd om het door dit parlement goedgekeurde decreet zo goed mogelijk uit te voeren. Ten einde de stabiliteit van het systeem maximaal te bevorderen en het gebruik te garanderen, is er een gezamenlijke aanbeveling van de VVSG en de dienstleveranciers aan de lokale besturen om het gebruik mogelijk te maken vanaf 1 juni.

Klopt het dat het Vlaamse gegevensuitwisselingsplatform pas klaar zou zijn op 1 juni? Nee, dat klopt niet. De webservices die nodig zijn, zijn beschikbaar op het moment dat dit ingaat.

De functionaliteiten van het loket worden ondertussen verder uitgebouwd. In overleg met de dienstleveranciers van de lokale besturen wordt in de komende maanden de communicatie verder geoptimaliseerd.

Het decreet van 3 februari 2017 heeft maximaal rekening gehouden met het vermijden van lacunes in de regelgeving. Binnen de lokale besturen die uitstel hebben gevraagd, blijft de huidige regelgeving van kracht, met uitzondering van de projecten die voorkomen op de provinciale of de Vlaamse gesloten lijst.

Verder is de overgangstermijn heel belangrijk, tot over drie maanden. Bovendien vragen ongeveer alle lokale besturen maximaal uitstel teneinde hen in staat te stellen verder ervaring uit te bouwen. Het is niet dat men niet klaar is, maar men wil eigenlijk wat tijd hebben om ermee aan de slag te gaan.

Tot slot moet er ook rekening worden gehouden met het feit dat de digitale aanvragen stedenbouwkundige vergunning bijna identiek zijn aan de digitale aanvragen omgevingsvergunning en dat voor stedenbouwkundige handelingen, wat 80 procent van de procedures uitmaakt. In essentie betekent de digitale implementatie een functionele en inhoudelijke uitbreiding van de huidige digitale bouw aanvraag. Dit laat zowel aanvragers als de overheid toe voort te bouwen op de ervaring die ondertussen is verworven.

Steden en gemeenten die geen uitstel hebben gevraagd, zullen effectief kunnen starten. De digitale aanvraagprojecten en meldingen zullen voor hen beschikbaar zijn op het uitwisselingsplatform. In welke mate ze intern klaar zullen zijn, moeten ze zelf inschatten. Mijn diensten zijn in elk geval klaar en ook bereid om maximaal ondersteuning te bieden. Dat is mijn antwoord op de hier geformuleerde bezorgdheden.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, mijn bezorgdheden zijn eigenlijk nog niet weggenomen. Als ik de communicatie van de provincies bekijk en aanhoor, zeggen ze dat er op 25 januari een stuurgroep heeft plaatsgevonden, waar ze duidelijk hebben gesteld dat tal van functionaliteiten van het Vlaamse loket nog niet zullen zijn uitgewerkt, laat staan getest tegen 23 februari, zoals een module voor beroepsprocedures, zaken die te maken hebben met verkavelingsaanvragen. Ze zeggen letterlijk dat als Vlaanderen een jaar de tijd heeft gehad om zich daarop voor te bereiden en zij dat in vier weken tijd moeten doen omdat het op 25 januari volgens hen nog niet klaar is, maar op 23 februari de provincies klaar moeten zijn, ze dan met een dik probleem zitten.

Minister, als ik u goed begrijp, blijkt uit uw antwoord dat al die zaken aangepast zijn en werken, maar de vraag blijft of de provincies effectief klaar zijn. Die vraag moeten we eigenlijk stellen aan de provincies, maar ze zijn hier niet vertegenwoordigd. Daarom stel ik die vraag nogmaals aan u, minister. Zijn de vijf provincies – ik vermoed dat u hen op wekelijkse basis daarover hoort – volledig en enthousiast klaar om op 23 februari de omgevingsvergunning full force te laten draaien? Dit is mijn eerste concrete vraag, waar ik een zeer concreet ja-of-neen antwoord op wil horen.

Zullen de gemeenten of hun lokale dienstenleverancier die uitstel hebben gevraagd – vandaag 280 en wellicht zullen het er nog meer zijn – klaar zijn tegen 1 juni? Zullen we 280 keer ja horen op die vraag, of zullen er ook neens tussen zitten?

Mogen we garanderen dat de dienstverlening aan de gemeenten die de handschoen opnemen om te starten op 23 februari – los van het feit dat in zo'n systeem altijd

bugs kunnen zitten, maar daar heb ik alle begrip voor – op een normale en kwalitatief goede manier zal werken?

Samengevat: zeggen de provincies ja of nee, de gemeenten die uitstel hebben gevraagd, ja of nee, en gemeenten die nu starten, verwachten we dat het daar zal lukken?

Lydia Peeters (Open Vld): We hebben met ons allen uitgekeken naar de omgevingsvergunning die toch een enorme meerwaarde zal betekenen, zeker voor bedrijven die straks een bouw- en milieuvergunning in één vergunning kunnen aanvragen. Daar staan we allemaal achter.

Het feit dat er al 280 gemeenten om uitstel hebben gevraagd – ik vermoed allemaal naar 1 juni – lijkt me toch een heel hoog aantal. Het roept vragen op of ze allemaal zo bezorgd zijn of bang zijn om in dit systeem te stappen.

Minister, zijn er ook al lokale besturen die formeel hebben laten weten dat ze wel willen opstarten? Als u het hebt over 280, dan zijn er nog ongeveer 28 te gaan. Zijn er daarvan die hebben laten weten dat ze wel zouden opstarten?

Minister, u zegt dat alle koppelingen op dit ogenblik beschikbaar zijn en volledig worden getest. Mag ik veronderstellen dat die koppelingen – de koppelingen tussen het Vlaamse omgevingsloket en wat de lokale softwareleveranciers plannen voor de lokale besturen – allemaal optimaal werken?

Op 25 februari hebben we nog een brief gekregen van de lokale softwareleveranciers die zeggen dat die koppelingen nog niet mogelijk zijn, en dat dat nochtans zeer dringend nodig is. Zij zouden pas kunnen testen vanaf 23 februari. In die brief geven ze tegelijk aan dat de vier resterende maanden tot en met 1 juni voor alle lokale besturen die uitstel hebben gevraagd, onontbeerlijk zouden zijn om te komen tot een zeer performant systeem voor alle lokale besturen.

Als straks 280 of misschien zelfs 300 gemeenten instappen op 1 juni, hebt u geen schrik dat er dan plots een bug of crash komt? Wat gaat men dan doen met de termijnen die moeten worden gerespecteerd?

Minister, u zegt dat de stuurgroep regelmatig samenkomt om alles op een optimale wijze te laten verlopen. We hebben op onze eerdere vragen in de commissie in september en oktober al te horen gekregen dat die stuurgroep heel frequent samenkomt. Hebt u er alle vertrouwen in dat het allemaal optimaal zal werken, zeker voor de lokale besturen, maar ook voor de provinciale besturen? Het is zeer belangrijk dat iedereen fatsoenlijk vergunningen kan afleveren.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, het verhaal van de omgevingsvergunning was eigenlijk goed begonnen. Er was een kamerbrede steun. We zitten al lang te wachten op de integratie van de milieu- en stedenbouwkundige vergunning. Ik heb zelfs echt geapprecieerd dat in een bepaald verzameldecreet de inwerkingtreding van een jaar op een half jaar was gebracht. Ik heb dat in de commissie ter sprake gebracht en de collega's zijn me bijgesprongen. Uiteindelijk is dat verlengd naar een jaar.

Ik vond dat, zelfs vanuit de oppositie, ook fijn. Eigenlijk spelen we hier geen oppositierol. We zijn allemaal vragende partij om de omgevingsvergunning zo snel mogelijk en zo degelijk mogelijk van kracht te laten worden. Op dat vlak zitten we allemaal op hetzelfde niveau.

Minister, ik heb het erg geapprecieerd dat u van uw kant het realisme aan de dag hebt gelegd de termijn van een half jaar naar een jaar te verlengen. We stellen

hier echter, jammer genoeg enkel vanuit de oppositie, dat allerlei zaken in verband met het Omgevingsloket niet goed lopen.

De gemeenten maken zich klaar. Ik heb een tijdje geleden een rondvraag gedaan. De heer Tobback heeft me hetzelfde verteld. De gemeentebesturen zijn klaar, maar ze beschikken niet over de software. Ze vinden het niet fijn dat wordt gesuggereerd dat ze zelf niet klaar zouden zijn. Volgens mijn inlichtingen gaat het steeds om software die niet klaar is. De gemeentebesturen zijn bijzonder ontstemd dat ze eigenlijk niet van start kunnen gaan. De meesten zijn immers klaar. Ik ben dan ook niet verbaasd dat 280 gemeenten uitstel hebben gevraagd. Dat aantal zal misschien nog oplopen.

Mevrouw Peeters, u hebt het tijdens de plenaire vergadering nog over koudwatervrees gehad. U moet nu echter inzien dat de Vlaamse overheid en de softwareleveranciers niet klaar zijn.

Minister, ik zal u geen vraag stellen. Ik zou u enkel willen vragen na te denken over een voorstel. Zou u niet de realiteitszin aan de dag leggen dit gewoon tot 1 september 2017 uit te stellen? Op die manier zouden we zeker zijn dat iedereen, ook de provincies, van start zou kunnen gaan.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Voorzitter, ik wil, aanvullend op wat mevrouw Pira net heeft verklaard, wel een vraag stellen. Indien ik kan tellen, maar het is mogelijk dat ik me vergis, telt Vlaanderen 305 gemeenten. *(Opmerkingen)*

I stand corrected. Er zijn 308 gemeenten. Dat zijn er hoe dan ook nog een aantal te veel, maar dat is een andere discussie. Tot nu toe hebben 280 gemeenten uitstel gevraagd. Er zullen er misschien nog bij komen. Zelfs indien er geen meer bij komen, betekent dit dat het in het allerbeste geval in hoop en al 28 gemeenten in Vlaanderen op 23 februari 2017 in werking zal treden. De rest heeft al uitstel gevraagd. Dit betekent dat waarschijnlijk meer dan 90 procent van de gemeenten in Vlaanderen momenteel niet in de toepasbaarheid gelooft.

Mijn vraag is eigenlijk eenvoudig en staat los van de discussie of Vlaanderen dan wel de gemeenten niet klaar zijn. Het zou eigenaardig zijn dat 280 gemeenten het allemaal samen zouden vertikken zich voor te bereiden of allemaal samen weigeren mee te doen. Ik zou graag een dergelijke guerrilla tegen de Vlaamse Regering zien, maar ik geloof daar spijtig genoeg niet in. Het moet dan ook aan iets anders liggen.

Minister, mijn eenvoudige vraag sluit aan bij wat mevrouw Pira daarnet heeft gesteld. Waarom hebben de Vlaamse Regering en in het bijzonder uw kabinet al die tijd gewacht? De tekenen waren klaar en duidelijk aan de horizon te zien. We zouden op dit punt belanden, maar u hebt al die tijd gewacht. U hebt zelfs gewacht op een voorstel van decreet dat uiteindelijk in extremis door Vlaamse volksvertegenwoordigers is ingediend om de mogelijkheid te creëren niet in chaos te vervallen. Waarom hebt u niet zelf nuchter en eerlijk onder ogen gezien dat het niet zou lukken op 23 februari 2017? Zo had u kunnen vermijden in een situatie terecht te komen waarin de gemeentebesturen zelf uitstel moeten vragen. Sommigen zullen dat misschien nog op de valreep aanvragen.

Ik hoop dat geen enkel gemeentebestuur per ongeluk is vergeten uitstel te vragen en op 23 februari 2017 zal worden verplicht dit toe te passen terwijl dit eigenlijk niet kan. Laten we hopen dat die miserie ons bespaard blijft.

De provincies lukt het blijkbaar ook niet. Zij krijgen echter niet de kans uitstel te vragen. Waarom is de Vlaamse Regering niet proactiever geweest? Waarom hebt u niet zelf klaar en duidelijk verklaard dat het in het belang van het goed bestuur

zou zijn dit meteen voor iedereen uit te stellen en ervoor te zorgen dat het in orde is alvorens dit de Vlaamse burger en de gemeentebesturen in de nek te schuiven? Waarom hebt dit niet zelf gedaan?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Voorzitter, "Aim for the moon. Even if you miss, you may hit a star." De ambitie ligt op dit vlak zeer hoog. We moeten hier onder elkaar eerlijk zijn. Ik heb tot in den treure herhaald dat we hier werk maken van iets waarover al sinds het begin van de jaren tachtig wordt gesproken. Ik heb herhaaldelijk verklaard dat de invoering een huzarenstuk zou worden. Laten we nu consequent terugdenken aan de beslissing die we hebben genomen.

Mijnheer Ronse, er zijn momenteel problemen. Zonder die problemen hadden we enkele weken geleden geen voorstel van decreet bij hoogdringendheid moeten goedkeuren. Ik ben er zeker van dat we na de invoering van een digitaal loket met bugs zullen worden geconfronteerd. Individuele dossiers zullen hier misschien problemen of ongemakken van ondervinden. We kunnen misschien een waslijst maken van de vragen die in het Vlaams Parlement naar believen kunnen worden afgevuurd.

Ik neem nota van uw bezorgdheid ten aanzien van de provincies. De vraag is natuurlijk niet of de provinciebesturen op 23 februari 2017 willen starten. De provincies moeten dan van start gaan. Indien dit niet zou gebeuren, zou de omgevingsvergunning in zijn totaliteit moeten worden uitgesteld. In dat geval zouden we alle gemeentebesturen moeten vertellen dat het niet kan.

We moeten de gemeentebesturen vandaag de vraag niet stellen of ze klaar zijn om op 1 juni 2017 van start te gaan. De vraag die we moeten stellen, is wat ze nog nodig hebben om op 1 juni 2017 van start te gaan. We moeten die ingeslagen weg blijven volgen. Volgens mij kan niemand hier stellen dat het afgelopen jaar geen talloze inspanningen zijn verricht. Iedereen kan dit aan de gemeentebesturen vragen. Er zijn voorlichtingen gegeven om verder in software te investeren. Door middel van atriumoverleg is hier kond van gedaan. We hebben niets onverlet gelaten om in deze richting te gaan.

Nu het decreet is goedgekeurd, moeten we niet over een verder uitstel tot 1 september 2017 spreken. Op die manier kunnen we blijven uitstellen en zouden we de druk enkel verlagen. De gemeentebesturen zouden een tijdje gerust zijn en vinden dat het nog wel even zou kunnen duren. We moeten duidelijke doelstellingen geven en de ingeslagen weg verder bewandelen. Op die weg zullen links en rechts hindernissen opduiken. Daarover zijn we het eens.

We moeten een zaak onthouden. Als we allemaal achter de destijds uitgesproken gedachte blijven staan om tot een omgevingsvergunning te komen, zal geen hindernis te hoog zijn. Indien ondertussen mensen van mening zouden zijn veranderd, zal de eerste hindernis een goed excuus vormen om alles weer in vraag te stellen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik ben het niet eens met de mensen die stellen dat ik sneller het signaal had moeten oppikken dat het niet zou lukken en alles had moeten uitstellen. Het betreft een heel grondige hervorming, en dus hebben we ruim de tijd genomen. In verband met dergelijke hervormingen zal er vanuit verschillende bestuursniveaus altijd een oproep komen dat ze niet klaar zijn, dat het een te grote verandering is en dat het moet worden uitgesteld. Indien we niet op een bepaald ogenblik een duidelijk signaal geven en een deadline stellen, ben ik ervan overtuigd dat we zullen blijven uitstellen. Dat is geen verwijt. Op alle bestuursniveaus zijn mensen, instanties en dienstenleveranciers te vinden die stellen dat ze nog niet klaar zijn.

Ik heb minister Tommelein horen schetsen hoe de Federale Regering met de witte kassa is omgegaan. Dat was net hetzelfde systeem. Er kwam constant de vraag het uit te stellen. Op een bepaald ogenblik moeten we echter springen en zwemmen. Dat is wat de Vlaamse overheid heeft beslist. We stappen niet af van 23 februari 2017 als begindatum. We bieden de mogelijkheid wat meer tijd te nemen om het in de vingers te krijgen.

Het gaat nu om 280 gemeenten. We gaan ervan uit dat bijna alle anderen uitstel zullen vragen. We beschikken over de bevestiging van vier gemeenten die hebben laten weten op 23 februari 2017 van start te zullen gaan. Dat kan. Het gaat om Dilsen-Stokkem, Langemark-Poelkapelle, Sint-Gillis-Waas en Staden. Zij zullen op 23 februari 2017 starten. *(Opmerkingen)*

Men kan een volledig intern systeem hebben uitgewerkt, maar de koppeling met het overkoepelende Vlaamse Omgevingsloket staat bij de provincies nog niet op punt. Men kan nu al perfect rechtstreeks met het Vlaamse Omgevingsloket werken. Dat is iets wat de provincies zullen moeten doen en dan intussen hun intern platform op punt stellen.

Het slechtste wat we kunnen doen, is zeggen dat het die of die zijn schuld is. Het klopt dat er vertraging is. Er speelt een combinatie van factoren, maar er is niemand die iemand met de vinger moet wijzen. Het is gewoon een heel complex systeem waarbij verschillende partners betrokken zijn. Op geen enkel moment is er ergens een signaal gekomen dat het de lokale besturen zijn die niet klaar zijn, of dat de provincies niet klaar zijn. Ik denk dat het een collectieve moeilijke opdracht is die we met zijn allen tot een goed einde moeten brengen. Daarom ook dat er zoveel overleg is.

Nogmaals collega's, als u mij vraagt of ik kan garanderen dat vanaf 23 februari alles perfect zal lopen en er nergens een wiel af zal draaien, kan ik u dat niet zeggen, spijtig genoeg. Het is zo'n ingewikkeld systeem. Het is informatica, en we weten hoe zulke zaken lopen. We gaan ervan uit dat het zal werken, maar we kunnen niet voor honderd procent uitsluiten dat er hier en daar wel eens een probleem zal opduiken. Wie het anders zegt en wie doet uitschijnen dat het in juni kan of dat het in september kan zonder een fout, is fout. Het zal altijd zo lopen als je een nieuw systeem introduceert. We doen er alles aan om die back-up te hebben, om te zorgen dat er goede begeleiding is, om ervoor te zorgen dat het Omgevingsloket en de beroepsprocedures goed op elkaar zijn afgestemd, en dat men kan beginnen te werken vanaf 23 februari.

De beslissing is genomen om de gemeente zelf te laten kiezen omdat er signalen kwamen van gemeenten die al vanaf 23 februari willen meedoen. Het is dan ook logisch om te vragen wie uitstel wil en wie niet. Ik ga ervan uit dat de gemeenten waar we nog niets van hebben gehoord, nog uitstel zullen vragen. Het kan tot vandaag. Vandaag en morgen zullen er nog wel berichten binnenkomen. Collega Tobbacq, in ieder geval is er voldoende informatie verspreid naar de lokale besturen om hen daarvan op de hoogte te stellen. Ik ben het er dus niet mee eens dat er al veel vroeger een signaal moest zijn dat alles zal worden uitgesteld. Ik denk dat dat het slechtste is wat we zouden kunnen doen.

Het is ook heel belangrijk dat vanaf 23 februari de belangrijke vereenvoudigingen die in het systeem zitten, worden doorgevoerd. Het permanent zijn van de milieuvergunning na 23 februari, ook al wordt er een uitstel gevraagd door de gemeente, wordt dus al van kracht. Ik vind dat zeer belangrijk. Het was een speerpunt. Het was ook een vraag van het middenveld om dat zeker te laten doorgaan omdat het een zeer belangrijke vereenvoudiging is. Elke beslissing die wordt genomen na 23 februari – of de gemeente nu al dan niet meestapt in de omgevingsvergunning –, wordt een vergunning die onbeperkt geldig is in de tijd. Ik vind dat heel belangrijk dat dit niet mee wordt uitgesteld naar een latere datum.

Nogmaals, iedereen doet er alles aan om dat vanaf 23 februari goed te laten verlopen. Ik denk dat we ook vertrouwen moeten hebben in al de verschillende diensten. Er wordt hier en daar wel een paraplu opgestoken maar dat brengt ons geen stap verder. We moeten daar ook niet aan meedoen. We moeten vooral werken naar 23 februari en dan uiteraard richting 1 juni.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik denk dat we een onderscheid moeten maken tussen de bugs en dingen die problemen kunnen opleveren. Ik heb niemand hier horen zeggen dat dat problematisch is, want iedereen heeft daar begrip voor. Ik heb hier ook niet veel 'gezwartepiet' gehoord. Maar ik heb wel geen geruststelling gekregen over mijn bezorgdheden. De provincies bijvoorbeeld waarschuwen niet voor bugs en een moeilijke inwerkingtreding, maar zeggen letterlijk dat ze niet klaar zijn voor die omgevingsvergunning, ook al zijn ze verplicht.

Ik zou volgende week eigenlijk graag de provincies willen zien en eventueel een demo krijgen van de tool zelf zodat we weten hoe het in elkaar zit als we vragen en reacties vanuit het veld krijgen doordat we het met eigen ogen hebben gezien. Ik vind dat belangrijk. Idem voor de gemeenten. Ik vind het belangrijk om de VVSG te zien die ons kan zeggen dat we een onderscheid moeten maken tussen bugs, problemen, testen enzovoort. Onze fractie heeft er alle begrip voor, maar ik wil ze horen zeggen dat ze principieel bereid zijn om op 1 juni te kunnen starten met de omgevingsvergunning.

Daar gaat het over. Mensen, ondernemers, gebruikers hebben lang uitgekeken naar die hervorming. Het is een moeilijke hervorming waarvoor ik u trouwens meermaals heb gefeliciteerd. U hebt er alles aan gedaan om ze in werking te doen treden, maar laat ons alstublieft een onderscheid maken tussen kinderziektes en de principiële wil van besturen om mee te spelen in het verhaal. In die zin hangt er, wat mij betreft, te veel mist rond die principiële wil van provincies en van gemeenten.

Voorzitter, ik zou graag in de regeling van de werkzaamheden vragen om iemand van de VVSG en van de VVP uit te nodigen om van gedachten te wisselen.

De voorzitter: We zullen dat in de regeling van de werkzaamheden bespreken.

Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, bpost werkt blijkbaar snel: onze brief is pas gisteren vertrokken maar toch blijkbaar al toegekomen op uw administratie.

Minister, ik ben het volledig met u eens dat een uitstel straks weer de vraag naar een verder uitstel oproept. We kunnen ook verwijzen naar het verhaal van de digitale bouwaanvraag van ruim twee jaar geleden. In april 2014 konden de pilootprojecten opstarten. De laatste lokale besturen zijn pas in december 2016 digitaal beginnen te werken. Het wekt dus bij een aantal lokale besturen misschien wel wat vrees op, maar men moet ooit eens de knoop doorhakken en zeggen dat men ervoor gaat.

Wij hebben er in onze stad heel grondig over nagedacht. We hebben gisteren op de gemeenteraad vijf omgevingsambtenaren aangeduid, we hebben het retributiereglement goedgekeurd en we hebben inderdaad beslist om toch in te stappen, uiteraard met de garantie dat we ook volledig digitaal kunnen werken. Ik hoop dat de koppeling van onze lokale softwareleverancier met het Vlaams Omgevingsloket optimaal werkt. Als dat niet zo is, hoop ik dat wij ook na 23 februari vergunningen kunnen afleveren, zij het dan via het Vlaams Omgevingsloket. Die garantie hebt u wel altijd gegeven. U weet ook dat het omslachtiger is dan wanneer we ons eigen

pakket zouden kunnen gebruiken, maar alleszins hoop ik om op een performante manier vergunningen te kunnen afleveren.

Ik ben ook blij te horen dat er vandaag al vier gemeenten klaar zijn. Mevrouw De Vroe zegt dat ze nog een gemeente in Vlaams-Brabant zoeken. Het is goed dat er al een aantal gemeenten opstarten, want het is eigenlijk een soort pilootfase of een soort testcase voor de andere. Als er 308 gemeenten tegelijk opstarten, dan is er volgens mij ook wel onzekerheid.

Minister, ik heb er alle vertrouwen in en ik hoop dat we na 23 februari de eerste omgevingsvergunningen kunnen afleveren.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bescherming van zonevreemde bossen – 1142 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, dit is een vraag die terugkomt, een vraag naar de stand van zaken.

Op 31 januari vierden we de derde verjaardag van het Actieplan zonevreemde bossen. Dat actieplan is het gevolg van het engagement om een oplossing te vinden voor de zonevreemde bossen dat reeds in het regeerakkoord 2009-2014 was opgenomen.

Van de 185.547 hectare bossen die Vlaanderen rijk is, heeft slechts 114.030 hectare een goede juridische bescherming. Die bossen liggen in bos-, bosuitbreidings-, natuur-, buffer-, groen- of parkgebied, maar 63.273 hectare heeft een zogenaamde zonevreemde bestemming. De regelgeving met betrekking tot ontbossing is voor dit type bossen een stuk soepeler, waardoor deze bossen de facto veel meer bedreigd zijn dan de bossen in een groene bestemming. Van deze bedreigde bossen behoort 20.811 hectare tot de meest waardevolle bossen die we in Vlaanderen hebben. Dat wil zeggen dat ze hoog scoren op een reeks parameters: oppervlakte, biologische waardering, ouderdomsstructuur, ligging ten opzichte van de basislaag, ligging ten opzichte van de gewenste natuur- en bosstructuur, enzovoort. De meeste van die bossen liggen in landbouwgebied, gevolgd door woonparken en verblijfsrecreatiegebieden.

Met de goedkeuring van het actieplan in januari 2014 engageerde de regering zich om in een bijkomende juridische bescherming te voorzien voor 12.493 hectare. Voor de overige 7671 hectare van de meest kwetsbare zonevreemde bossen oordeelde het agentschap dat er in de vorm van een omzendbrief werk moet worden gemaakt van een reactieve gebiedsgerichte aanpak op lokaal niveau.

In juni 2016 gaf de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan een ontwerpbesluit dat 12.493 hectare van de meest kwetsbare bedreigde bossen een betere bescherming moet geven. Voor deze bossen geldt een ontbossingsverbod dat alleen door de Vlaamse Regering kan worden opgeheven. Deze verhoogde bescherming gaat echter pas in op het moment dat het openbaar onderzoek van start gaat. Drie jaar nadat het Actieplan zonevreemde bossen met grote trom werd aangekondigd, is er nog niets in huis gekomen van de beloofde bijkomende juridische bescherming. Ondanks de grote goednieuwsshow van acht maanden geleden zijn zelfs de meest kwetsbare, ruimtelijk bedreigde bossen nog steeds bedreigd.

Minister, u gaf tijdens de parlementaire gedachtewisseling over de Boswijzer en het Bossencompensatiefonds op 29 november 2016 duidelijk te kennen dat u de multicriteriaformule zoals opgesteld door uw diensten, steunt. U uitte uw bezorgdheid over het feit dat anderen in hun analyse van deze criteria afwijken.

De kaart van zonevreemde bossen is opgemaakt op basis van de verfijnde criteria die in het parlement zijn vastgelegd. De eerste versie is voorgelegd en daarop kwam een pak opmerkingen van Openbare Werken en Onroerend Erfgoed die soms afwijken van de oorspronkelijke criteria. Moeten bepaalde bossen uit de lijst worden gehaald op basis van hun inzichten? De verdere afweging zal haar politiek verloop kennen.

Uiteraard moet er inspraak zijn van de lokale besturen in de opmaak van de kaart van de zonevreemde bossen. Dat zorgt ervoor dat er een openbaar onderzoek komt en dat tijdens de consultatie opmerkingen kunnen worden gemaakt. Het is wel lastig voor de opstellers dat zij de afgesproken criteria volgden, waarna anderen vervolgens vinden dat dit voor hen niet nodig is. De bescherming mag niet bij mooie woorden blijven.

In de beleidsbrief van Natuurpunt van 25 januari werd gesuggereerd dat er ook op politiek niveau nog discussie is over de kaart en het ontwerpbesluit.

Minister, op 3 juni 2016 heeft de Vlaamse Regering de voorlopige kaart van zonevreemde bossen goedgekeurd. Heeft deze kaart op dit moment al enige juridische waarde? Wat is op dit moment het statuut van de bossen die zijn aangemeld op die kaart?

In de media drukte u de bevolking op het hart dat er eindelijk een oplossing was voor een dossier dat al twintig jaar aansleepte. Ik citeer uit een artikel op de redactie.be: "Meer dan 12.000 hectare ruimtelijk bedreigde bossen zullen voortaan genieten van een hoge graad van bescherming. Na twintig jaar discussie over dit thema zonder concreet resultaat vrijwaart de regering voor het eerst deze zeer waardevolle Vlaamse natuur." Zijn die 12.493 hectare waardevolle bossen effectief beschermd tegen kap? Of sprak u voor uw beurt?

Is er onenigheid binnen de meerderheid over het ontwerpbesluit? Wat zijn de knopen? Zal er gesleuteld worden aan het ontwerpbesluit?

Zullen eventuele aanpassingen aan de ontwerpkaart gebeuren op basis van de criteria zoals opgesteld in de multicriteriaformules? Of zullen andere parameters worden gebruikt? Zo ja, welke?

Wanneer zal de ontwerpkaart in openbaar onderzoek gaan?

Wanneer zal de omzendbrief zonevreemde bossen naar de lokale besturen worden verzonden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de meest kwetsbare zonevreemde bossen werd op 3 juni door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd. De Raad van State heeft er advies over uitgebracht. De ontwerpkaart werd nagekeken door verschillende diensten van de Vlaamse overheid. De diensten van Mobiliteit en Openbare Werken en Onroerend Erfgoed lieten weten dat ze veel meer tijd nodig hadden om al hun opmerkingen te formuleren. Zes maanden na de principiële beslissing ontving het Agentschap voor Natuur en Bos de opmerkingen. Die zijn inmiddels grondig nagekeken en worden allemaal verwerkt. Belangrijk is dat deze opmerkingen – en dat is niet altijd zo evident – ook moeten voldoen aan de criteria die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd. Het is geenszins de bedoeling dat daarvan wordt afgeweken.

Zoals het in het decreet werd opgenomen, heeft de kaart op het ogenblik nog geen juridisch bindende waarde. Betekent dit dat de bossen momenteel geen enkele bescherming genieten? Neen, laat dat duidelijk zijn. Voor meer dan 10.000 hectare van de meest kwetsbare waardevolle bossen moet eerst een ontheffing worden aangevraagd zoals dat in het Bosdecreet staat. De administrateur-generaal van het Agentschap voor Natuur en Bos oordeelt dan of er al dan niet een ontheffing van het verbod op ontbossen kan worden gegeven. Een uitvoerige en in uitvoering van de beslissing over de conceptnota verstrengde richtlijn wordt hiervoor als handleiding gehanteerd. De Vlaamse Regering heeft dus over de zonevreemde bossen een conceptnota goedgekeurd. Die bevat een verstrengde richtlijn die wordt toegepast. Vanaf de tweede principiële goedkeuring van de voorlopige kaart wordt de ontheffing door de administrateur-generaal vervangen door een beslissing van de Vlaamse Regering. Het blijft een beslissing, in het ene geval van de administrateur-generaal, in het andere geval van de Vlaamse Regering.

De bescherming van de zonevreemde bossen is een thema dat inderdaad al meer dan twintig jaar aansleept. Ik ben dan ook zeer blij dat in het Vlaams Parlement de knoop werd doorgehakt om ook de zonevreemde bossen te beschermen. Bij de bespreking van het decreet in de commissie heb ik dan ook mijn ambitie uitgesproken om de kaart voor een eerste keer aan de Vlaamse Regering voor te leggen in de eerste helft van 2016. En dat hebben we ook gedaan. We hebben de diensten meteen de opdracht gegeven alles in het werk te stellen om de kaart voorlopig vast te leggen, en dat is inderdaad op 3 juni gebeurd. Zoals gezegd, worden intussen alle opmerkingen verwerkt. En we hebben niet stilgezeten. Op 20 januari 2017 heeft de Vlaamse Regering het besluit met de procedure tot afwijking van de kaart met meest kwetsbare waardevolle bossen goedgekeurd. Daarover wordt nu het advies van de Raad van State ingewonnen.

Het openbaar onderzoek moet starten binnen zestig dagen na de tweede principiële goedkeuring van de voorlopige kaart door de Vlaamse Regering. Op dat moment zal ook de omzendbrief naar de lokale besturen vertrekken. Dat is de stand van zaken, mevrouw Meuleman.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik denk dat de tijd van studeren echt wel voorbij is. Technisch is alles min of meer in orde. U hebt me in november ongeveer hetzelfde antwoord gegeven. U hebt toen ook gezegd dat u veel opmerkingen had gekregen en dat u die nog moest verwerken. Intussen is het half februari, en ik denk dat de Vlaamse Regering zich niet verder kan verschuilen achter technische opmerkingen. De kaarten zijn duidelijk. Het is nu zaak bepaalde politieke knopen door te hakken. Ik vraag me dan ook af wanneer dat zal gebeuren. Waar zitten de knopen nog en hoe en vooral wanneer zal de beslissing vallen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, een jaar geleden had ik al gehoopt een eerste evaluatie te kunnen maken van de nieuwe regeling. Uiteindelijk gaat het om een extra bescherming aangezien de ontheffing door de Vlaamse Regering moet worden goedgekeurd in plaats van door de administrateur-generaal. We bevinden ons nog altijd in de evaluatiefase omdat de regeling nog niet bestaat.

Parlementsleden van de meerderheid hebben meer inzicht in wat precies de angels zijn, maar voor mij is dat niet duidelijk. Hoe kan het dat de situatie maandenlang verlamd geraakt? Waarover gaan die opmerkingen van MOW en Onroerend Erfgoed? Gaat het over volledige stukken bos waarvan MOW en Onroerend Erfgoed niet willen dat ze op de kaart staan?

Minister, aangezien dat zo lang duurt, vind ik dat u daar meer uitleg over moet geven. U zegt dat u zich aan de afspraak hebt gehouden aangezien de eerste principiële goedkeuring binnen de eerste zes maanden van 2016 is gebeurd. Ik was aanwezig bij het maken van die afspraak, net als de heer Tobback. We hebben onze steun verleend aan het toenmalige amendement, maar dat was met het oog op de goedkeuring van een kaart die juridisch bindend zou zijn. Of dat nu de eerste of de tweede principiële goedkeuring zou zijn, daar ging het niet over. Het ging over een juridisch bindende kaart. Die is er vandaag nog altijd niet.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik vind dat u wel al grote stappen vooruit hebt gezet. Als ik deze legislatuur vergelijk met de vorige, vind ik dat er deze legislatuur moedige beslissingen gevallen zijn. Ik begrijp dat mijn collega's hier graag meer informatie wensen. Ik ga ervan uit dat u straks nog een tipje van de sluier zult oplichten.

Ik ben vooral benieuwd om nog iets meer over de timing te vernemen. U zei dat alle opmerkingen momenteel nog worden verwerkt en dat alles opnieuw ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Binnen zestig dagen wordt het dan doorgezonden om het openbaar onderzoek op te starten. Wanneer zullen alle opmerkingen verwerkt zijn en tegen wanneer zal het worden voorgelegd? Welke timing zou u zelf graag gerealiseerd zien?

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, uw antwoord verrast me enigszins. Ik hoorde u zeggen dat MOW en Onroerend Erfgoed een hele reeks opmerkingen hebben geformuleerd. Dat is ook zo. Als ik het goed begrepen heb, kwamen de opmerkingen van MOW op 1 september en van Onroerend Erfgoed op 2 november, en zou in december door ANB al die informatie verwerkt, geduid of weerlegd zijn. Dat betekent dat dit proces zou zijn afgerond. Zijn er op dit moment andere elementen die spelen dan die opmerkingen? Zo ja, welke?

We hebben het nog maar over 12.000 van de 63.000 hectare waardevol bos dat bescherming verdient. Nog verder aarzelen of nog meer vertraging zou in dit dossier een blaam zijn, ook voor dit parlement, dat toch eensluidend van mening was dat hier nu onverwijld werk van moest worden gemaakt.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp-a): Ik ben het eens met de vorige spreker uit de meerderheid. Ik wou enkel dat hij het met meer impact kon zeggen. Hij zegt het immers al heel lang en er lijkt niet veel van in huis te komen.

Minister, er is al een paar keer verwezen naar de opmerkingen bij de eerste kaart van MOW en Onroerend Erfgoed. Misschien zou het interessant zijn dat we de volledige lijst met al die opmerkingen hier zouden krijgen zodat we die kunnen bespreken.

Aangezien het Vlaamse instellingen en administraties betreft, zou het geen kwaad kunnen dat we die lijst met opmerkingen bespreken, al dan niet in aanwezigheid van vertegenwoordigers van die betrokken diensten. In het kader van transparant bestuur, dat naar het schijnt een actueel thema is, zou dat misschien toch nuttig zijn. Ik heb het mandaat van mijn partij om in alles absolute transparantie te eisen en ik stel voor om dat hier ook te doen. Bent u daartoe bereid?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Dat vind ik een goed voorstel van de heer Tobback. Ik wil ervoor pleiten dat als we spreken over bossen en het belang van bossen, dat

we ook al eens kijken naar de weg die we al hebben afgelegd. We doen hier vandaag alsof elk bos in Vlaanderen dat zonevreemd is, ook vogelvrij zou zijn en dat er morgenvroeg iemand kan opstaan en een zonevreemd bos zomaar kan opruimen. Mevrouw Meuleman, er is een duidelijke regeling, namelijk die van de ontheffing op het verbod op ontbossing, die allesbehalve een soepele regeling is. Minister, zijn er cijfers over hoe vaak die ontheffing nog verleend is de afgelopen jaren?

Als er een kaart voorgelegd wordt voor openbaar onderzoek, is dat best een performante kaart die vrij is van fouten en strijdigheden met het decreet. Anders is een openbaar onderzoek niet meer dan het nazien van een kaart, wat volgens mij niet de bedoeling is van een openbaar onderzoek. De bedoeling daarvan is inspraak mogelijk maken en dus draagvlak creëren. In dit parlement hebben we het decreet goedgekeurd. We hebben ook verwezen naar het beslist beleid: de toplaag van zonevreemde bossen kon niet komen waar al beslist beleid was. Er is daarvoor ook een einddatum vastgelegd, namelijk 18 december 2015. Dat had een duidelijke reden: dat was om te vermijden dat nadat die beslissing genomen werd, nog snel planologische initiatieven genomen worden om hier of daar iets op de helling te zetten.

Alleen begrijp ik nu dat men er in de kaarten ook van uitgaat dat die ruimtelijke uitvoeringsplannen ook goedgekeurd moeten zijn na 31 januari 2014. Dat vind ik persoonlijk veel minder logisch. Dat betekent dat de ruimtelijke uitvoeringsplannen die de jaren daarvoor zijn gemaakt en die een voorbeeld zijn van draagvlak en inspraak, in het voorstel zitten van zonevreemde bossen. Nochtans is daarover ruim op zoek gegaan naar een draagvlak, met inbegrip van een voorstel, een voorlopige aanvaarding, een openbaar onderzoek, een definitieve aanvaarding en er waren ook beroepsmogelijkheden bij de Raad van State. Bovenal waren er ook adviesmogelijkheden van al onze agentschappen. Welnu, als die nu in het voorstel zitten van zonevreemde bossen, is dat een aanfluiting van het planologisch werk dat daar gebeurd is en van het advies van alle agentschappen, met inbegrip van het ANB.

Ik doe een oproep om dat te herbekijken, want het lijkt me niet conform het decreet zoals het is goedgekeurd in het Vlaams Parlement.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Het is opvallend dat in het ene dossier en masse om een uitstel wordt gevraagd en het in dit dossier klaarblijkelijk niet snel genoeg kan gaan voor heel wat collega's.

Aan de eerste vraagstelling wil ik repliceren dat het niet klopt dat het veel soepeler gaat om in niet-groene bestemmingen bossen te kappen. Dat is absoluut niet het geval. Ik treed de heer Ceysens bij op dat punt.

Minister, u zei dat de kaarten op 3 juni voorlopig zijn vastgesteld en dat er nadien een hele waslijst aan criteria gekomen is.

Ik neem aan dat men er het best alle tijd voor neemt om dat voldoende te analyseren en dat hier snelsnel werken niet altijd de juiste boodschap zal zijn. Hoed u voor procedures, zou ik zeggen. Wat dat betreft, wil ik mij volledig aansluiten bij de bedenkingen die collega Ceysens al gemaakt heeft. Het zou toch al te gek zijn dat vandaag de waarde ontkracht wordt van ruimtelijke uitvoeringsplannen van 2014, die inderdaad een hele procedure van openbaar onderzoek, van MER-procedure en dergelijke doorlopen hebben. Het is een heel terechte bedenking, die moet worden meegenomen bij de verdere uitwerking van die plannen.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik ben ook een beetje verbaasd over sommige houdingen. Ik ga ervan uit dat de beslissing van de kaart ook een beslissing

van de voltallige regering moet zijn. Ik sluit me aan bij de opmerking van collega Ceysens wat betreft beslist beleid.

Ik heb vorige week een aantal schriftelijke vragen ingediend om aan de verschillende ministers en bevoegdheden te vragen om inzage te krijgen in de opmerkingen die gegeven zijn bij de kaart. Ik wil dan ook de vraag ondersteunen die de collega's hier dan stellen. Ik had een schriftelijke vraag gesteld, omdat ik ervan uitging dat het wel enige tijd zou vragen, maar misschien is het mogelijk dat het parlement in dezen zou kunnen beschikken over de opmerkingen die gegeven zijn, zodat we daar inzage in hebben.

De bevoegdheid en het dragen van de verantwoordelijkheid voor de kaartafstemming is een regeringsbeslissing, maar ik begrijp uit uw antwoord dat er vanuit verschillende bevoegdheden opmerkingen zijn. Het zou ons misschien wel kunnen helpen om daar inzage in te hebben. Bij dezen dus de vraag naar een overzicht van de opmerkingen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, de lijst van opmerkingen die geformuleerd zijn, hebben we in november allemaal definitief ontvangen. Ik veronderstel dat dat ook kadert in de openbaarheid van bestuur. Ik zal vragen om die opmerkingen over te maken. Het gaat om meer dan duizend opmerkingen die geformuleerd zijn. Het gaat effectief om vragen tot schrapping op de kaart, vaak ook vanuit de bezorgdheid: we hebben plannen om een fietspad te realiseren, als dat fietspad door dat beschermde waardevolle zonevreemde bos loopt, zullen we dat fietspad niet meer kunnen aanleggen. Het zijn opmerkingen in die zin die geformuleerd zijn. We zullen de lijsten laten bezorgen aan het parlement.

Dat is ook geen gemakkelijke afweging, collega's. Als er zo'n opmerking komt vanuit Openbare Werken, zijn we het er, denk ik, allemaal over eens dat als je een veilig fietspad moet kunnen aanleggen voor schoolkinderen die naar school gaan, dat ook wel moet kunnen en dat dat niet gehypothekeerd mag worden door de kaart. Maar aan de andere kant heb je de criteria die vastliggen en op basis waarvan die kaart wordt aangeduid. Dat is natuurlijk een moeilijke evenwichtsoefening. Waar in de conceptnota in 2014 is uitgegaan van die 12.500 hectare zonevreemde bossen, kan het ook niet de bedoeling zijn dat je daar massaal in gaat schrappen op basis van de bezorgdheden die – vaak ook terecht – leven in verschillende diensten. Dat is dus geen gemakkelijke afweging die daar gemaakt moet worden.

Dat neemt niet weg dat we daar uiteraard ook vooruitgang mee willen boeken. Ik heb daarnet gezegd, met betrekking tot de afwijkingen, en hoe we die zullen verlenen vanuit de Vlaamse Regering, dat we dat besluit op de regering hebben gebracht en dat we nu wachten op het advies van de Raad van State en dat we dan, samen met dat besluit, met dan de kaart en de goedkeuring naar de regering zullen gaan. Het is dus niet de bedoeling om dat op lange termijn uit te stellen.

Ik begrijp dat er wat bezorgdheden geformuleerd worden. Vanaf wanneer neem je al of niet beslist beleid mee? Wat is dat dan? Wat valt er onder die definitie? Een ruimtelijk uitvoeringsplan dat na 2014 is goedgekeurd, en wat als die die daarvoor goedgekeurd zijn, niet worden meegenomen? Het zijn bezorgdheden die ook wel leven. Uiteraard staan wij open voor alle suggesties die ook vanuit het parlement in die zin worden gedaan. Op dit moment baseren wij ons natuurlijk op de criteria zoals die zijn opgenomen in het amendement in het Bosdecreet en de beslissing die in de Vlaamse Regering genomen is in de conceptnota.

Nogmaals: het is niet de bedoeling om dat op de lange baan te schuiven, maar het zijn niet altijd gemakkelijke afwegingen die gemaakt moeten worden, tussen de criteria die afgesproken zijn, wat in de conceptnota staat, en een aantal bezorgdheden

die ook geformuleerd zijn vanuit verschillende diensten. Het lijkt misschien gemakkelijk om dat er op een-twee-drie allemaal uit te filteren en op te lossen, maar dat is dus niet zo. Dat vraagt vaak dat er gekeken wordt naar de concrete situatie van wat in dat geval gebeurt.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik sluit me aan bij wat de heer De Bruyn gezegd heeft. De 12.000 hectare die overblijven, daar is al een serieuze schifting gebeurd. Dat zijn geen populierenbosjes die daar nog staan. Ik denk dat er toch wel nood is aan een zekere dosis voluntarisme. Van die 12.000 hectare is echt gezegd dat dat waardevolle bossen zijn die we zeker willen beschermen. Er moeten dan toch eindelijk knopen worden doorgehakt en er mag niet te lang meer getreuzeld worden. Daarbij moet primeren dat we die bossen willen beschermen.

De heer De Bruyn heeft ook gezegd dat die opmerkingen eigenlijk al verwerkt zijn. Die waren verwerkt in december. We zijn nu ook weer februari. U hebt nog geen inzicht gegeven in de mogelijke timing, maar ik zou toch hopen dat dat niet te lang meer duurt. Ik sluit me aan bij de vraag naar transparantie, maar dat kan misschien ook weer een zekere vertraging betekenen. Die transparantie is goed, en ik sta erachter, maar laat het geen verdragingsmanoeuvre meer zijn. Ik hoop dat u snel landt met die kaart, en met mij heel wat natuurorganisaties, die één front hebben gevormd en die er bij u op aandringen om echt wel werk te maken van zo'n kaart: Natuurpunt, Bond Beter Leefmilieu, BOS+. Ik weet niet of u mij nog kunt antwoorden op de vraag rond de timing en of u zicht hebt op een resultaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over tijdelijke natuur – 1143 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, in het winternummer van Mblad dook het concept van tijdelijke natuur opnieuw op. Dat zijn niet-ontwikkelde gronden in eigendom van overheden, projectontwikkelaars en bedrijven, waarop natuur spontaan kan ontwikkelen in afwachting van de definitieve ontwikkeling. Wanneer de stedenbouwkundige bestemming gerealiseerd wordt, mag de ontstane natuur verwijderd worden. Het lijkt de ultieme manier om natuur te promoten op terreinen die geen groene bestemming hebben. En het kan mogelijk zelfs een uitweg bieden voor het barricadegevecht tussen natuur en economie.

Nederland en de Verenigde Staten effenden het pad en kunnen ondertussen succesvolle resultaten voorleggen. Twintig jaar na de invoering van het Safe Harbor Agreement ligt er in de Verenigde Staten naar schatting 4 miljoen hectare tijdelijke natuur. In Nederland voorziet de Flora- en Faunawet sinds 2009 in een ontheffing voor de ontwikkeling van tijdelijke natuur op gronden die op een later tijdstip economisch ontwikkeld zullen worden. Ondertussen zit er 2000 hectare onder de tijdelijke natuurregeling. Nederlandse rechtspraak oordeelde bovendien in 2011 dat een ontheffing in functie van tijdelijke natuur op harde bestemmingen niet in tegenstrijd hoeft te zijn met het natuurrecht. Ook de Europese Commissie reageerde voorzichtig positief op het concept van tijdelijke natuur als aanvulling op permanente en beschermde natuur.

Ook in Vlaanderen legde u al een traject af om de ontwikkeling van tijdelijke natuur mogelijk te maken. In 2014 werd een ontwerpversie van een omzendbrief

tijdelijke natuur ingediend. Eerder werden al tijdelijke natuurgebieden aangeduid in de ruimtelijke uitvoeringsplannen van de Vlaamse havengebieden. Anno 2017 is de omzendbrief in Vlaanderen helaas nog dode letter.

Dat tijdelijke natuur in Vlaanderen potentieel heeft, is duidelijk: 17.000 hectare met een harde bestemming is op dit moment nog niet ontwikkeld. Een aantal ondernemingen staat ook te trappelen om met het concept aan de slag te gaan. Zo getuigde het zandwinningsbedrijf Sibelco in Mblad dat het een braakliggend terrein in Lommel wil ontwikkelen voor tijdelijke natuur, maar dat dat op dit moment tegengehouden wordt door het ontbreken van een wetgevend kader.

Tijdelijke natuur is een opportuniteit voor Vlaanderen. De slechte staat van instandhouding van onze beschermde natuur en het ontbreken van een algemene natuurkwaliteit buiten de beschermde gebieden maken dat elke extra inspanning voor meer natuur welkom is, ook al gaat het om tijdelijke maatregelen. Tijdelijke natuur kan een stapsteen vormen voor zogenaamde pioniersoorten en op die manier het noodzakelijke duwtje geven om de overlevingskansen van deze soorten te verbeteren. Het concept van tijdelijke natuur kan bovendien een oplossing bieden voor het natuurwerend beheer dat op veel terreinen uitgevoerd wordt om zich in te dekken tegen mogelijke juridische obstakels bij ontwikkeling. Het valt dan ook aan te bevelen om snel werk te maken van een wetgevend kader voor tijdelijke natuur binnen een globale biodiversiteitsstrategie.

Minister, staat het verankeren van het concept tijdelijke natuur in de Vlaamse natuurwetgeving nog steeds op de beleidsagenda? Wat is de planning? Wat staat de implementatie van een regelgevend kader voor tijdelijke natuur in Vlaanderen vandaag nog in de weg? In Nederland integreerde men het concept van tijdelijke natuur in de flora- en faunawet. Is een wijziging van het Natuurdecreet en/of het Soortenbesluit wenselijk om een stevige juridische verankering van het concept tijdelijke natuur te garanderen? Is er afstemming met Nederland als wegbereider van het concept tijdelijke natuur en met het Verenigd Koninkrijk en Duitsland die ook interesse hebben in het concept?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Meuleman, na onderzoek maar ook overleg met de belanghebbenden is gebleken dat het expliciet verankeren van het concept tijdelijke natuur in de Vlaamse natuurwetgeving voor wat de Vlaamse soorten en habitats betreft, niet nodig is. Er is dus geen planning om dit concept in te voegen in de regelgeving. De bestaande wettelijke regels in het decreet Natuurbehoud van 21 oktober 1997 en ook de uitvoeringsbesluiten, waaronder het Soortenbesluit, volstaan om het concept in de praktijk toe te passen en de toepassing ervan te stroomlijnen.

Er moet een afwijkingsaanvraag gericht worden aan het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) om de in tussentijd ontstane natuur opnieuw te mogen verwijderen binnen een in de vergunning bepaalde periode. Voor wat de Europees te beschermen soorten en habitats betreft, kan geen sluitende juridische garantie worden gegeven dat bij het voorkomen van de soorten die binnen Vlaanderen in ongunstige staat van instandhouding zijn, in de tijdelijke natuur, die zonder probleem opnieuw kunnen verdwijnen om de site conform de oorspronkelijke bestemming in te richten. Het initiatief van Sibelco in Lommel, waarnaar u verwijst en waarover regelmatig met het Agentschap voor Natuur en Bos overleg is geweest, is daar op vastgelopen.

In de Nederlandse wetgeving is er evenmin een expliciete wettelijke verankering van het concept tijdelijke natuur. In Nederland wordt gewerkt aan de hand van zogenaamde beleidslijnen, die te vergelijken zijn met een omzendbrief bij ons.

Het concept tijdelijke natuur zoals gebruikt in het ontwerp van omzendbrief, is gebaseerd op het Nederlandse concept. Aan dit ontwerp lag een studie ten grondslag, opgesteld door Technum-Tractebel met als onderaannemer Bureau Stroming uit Nederland. Dit bureau lag in Nederland mee aan de grondslag van de ontwikkeling van het concept en werkte actief rond dat initiatief. Sindsdien bleef informeel contact bestaan en werd het ANB op de hoogte gehouden van evoluties in Nederland. Het is dan ook niet uitgesloten dat de discussies gevoerd binnen die voorbereidende studie en onze activiteiten erna, op hun beurt invloed gehad hebben op de recente ontwikkelingen binnen Nederland.

Met het Verenigd Koninkrijk en Duitsland is er hieromtrent weinig of geen contact vanuit het ANB. Uitzondering is het doorgeven van informatie aan een onderzoeker van de Universiteit van Berlijn.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, u zegt dat het kan, maar hoe komt het dan volgens u dat er zo weinig gebruik van wordt gemaakt en dat er zo weinig tijdelijke natuur is in Vlaanderen? Is het concept niet gekend? Hoe kunt u ervoor zorgen dat het meer in gebruik komt? Het is duidelijk een win-winsituatie en bedrijven zijn vragende partij. Dat bleek toch uit het artikel dat ik gelezen heb in Mblad.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Ik denk dat er niets mis is met de vraag rond tijdelijke natuur. Ik stel me alleen de vraag hoe snel die tijdelijke natuur het etiket 'bos' opgekleefd krijgt en hoe snel dat zonevreemde bossen worden.

Collega's, alle gekheid op een stokje, de voornaamste randvoorwaarde die we moeten invullen om tijdelijke natuur te creëren, is de garantie kunnen geven dat het over tijdelijke natuur gaat en het niet de definitieve bestemming in de weg staat. Er zijn al genoeg voorbeelden van tijdelijke natuur die in Vlaanderen ontstaan is op woongebieden, industriegebieden en dergelijke meer, maar waar we op dit moment de discussie voeren over of dat definitieve natuur moet worden.

Collega, u moet daar niet direct boos of opgewonden over worden, maar daarmee ontnemen we heel dikwijls goedbedoelde initiatieven waar inderdaad mooie initiatieven van tijdelijke natuur zouden kunnen ontstaan, maar waar men die niet durft laten evolueren, uit angst voor de rechtszekerheid achteraf en waar men wordt geconfronteerd met tijdelijke natuur die definitieve natuur wordt.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik denk dat collega Meuleman duidelijk heeft geschetst dat het om een win-win kan gaan, waarbij enerzijds de natuur en anderzijds het bedrijf of de onderneming ook goed voor de dag kan komen. Juist in dat opzicht is het nodig om een regelgevend kader, een omzendbrief enzovoort, op poten te zetten. De vrees die collega Ceyskens schetst, is op zich misschien terecht, maar lijkt mij vooral voorbij te gaan aan het feit dat dit net geregeld en ondervangen zal worden in waar we nog op zitten te wachten. In dat opzicht heeft het verder ontwikkelen van een regelgevend kader hiervoor onze volle steun.

Ik herinner mij dat Nike hier in de Klimaatcommissie een mooi verhaal heeft verteld over hoe ze daarmee omgegaan zijn en niet hebben gewacht op een regelgevend kader, maar bepaalde risico's ingecalculeerd hebben. Ik vond dat een heel mooi voorbeeld van hoe tijdelijke natuur ook op basis van bereidwilligheid al tot stand kan komen. Ik begrijp dat omwille van rechtszekerheid daar een kader voor moet worden gecreëerd.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Zoals ik daarnet zei, hebben we eigenlijk een kader. Het kan perfect worden toegepast. Ik denk dat dat nog weinig geweten is en dat er soms nog wel wat vrees is voor eventuele repercussies nadien. Ik denk dat dat wel klopt. Ik heb al een paar keer in het parlement gezegd dat we dat ook zien bij spontane bebossing en niemand dat nog durft toe te laten op zijn stuk grond. Iedereen gaat er twee keer met de bosmaaier over om toch maar geen boom te laten groeien omdat er nadien dan een probleem ontstaat. We zien dat er in de praktijk effectief een probleem is.

Ik denk dat het een uitdaging is. Ik geloof heel sterk in die tijdelijke natuur, maar dan moeten we aan de hand van een aantal mooie praktijkvoorbeelden kunnen tonen hoe het mogelijk is. Dat is vooral de uitdaging. Het kader is er. Het gaat vooral om interpretatie op het moment dat het zo ver is. Daar moet je die rechtszekerheid kunnen geven. Ik ben er voorstander van om dat verder uit te rollen. Ik pleit ervoor dat we aan de hand van een aantal mooie proefprojecten en voorbeelden tonen hoe dat kan en welke meerwaarde dat kan betekenen in Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, dat was net de vraag. Dat is inderdaad de bezorgdheid, en die moeten we ondervangen. Als bedrijven tijdelijke natuur toelaten, is dat voor hen een winsituatie, want ze moeten zelf niet gaan onderhouden, kappen, maaien en op allerlei andere mogelijke manieren potentiële natuurontwikkeling bestrijden, maar ze kunnen de natuur laten bestaan. Maar dan moeten ze de garantie hebben dat ze de terreinen nog kunnen ontwikkelen. Daar gaat het net over.

De Nederlandse voorbeelden tonen dat er mogelijkheden zijn om dat sterk te verankeren en die garantie te bieden. Dat is de vraag: kunnen wij daaraan werken? Er was toch wel sprake van. Is dat nog altijd iets dat u binnen uw beleidsagenda wilt doen? Blijkbaar is dat niet helemaal duidelijk uit uw antwoord. U zegt dat het er enerzijds is en dat er anderzijds de vrees is dat het niet sluitend genoeg is. De essentie van de vraag is of er manieren zijn om dat echt wel sluitend te maken. De voorbeelden tonen aan dat dat wel zo is. In Mblad kwam een jurist aan het woord die dat bevestigde. Mijn vraag is of er niet verder op gewerkt kan worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de projecten 'ruimte-rapport' en 'urban sprawl' van het departement Ruimte Vlaanderen – 1145 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Mijn vraag om uitleg is gebaseerd op het feit dat we vorige week maandag en dinsdag in sommige kranten konden lezen dat er een studie was van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). Ik heb er ook een actuele vraag over ingediend in de plenaire vergadering van vorige week woensdag. We hebben er toen een debat over gehouden. Ik vroeg me af of er nu een nieuwe studie is van VITO, of ging het om de studie van maart/april 2016?

Tijdens het zoeken naar die studie kwam ik op de website van RuimteModel Vlaanderen en kwam zo tot de conclusie dat er nog een aantal studies werden besteld. Een stond zelfs al aangekondigd op 15 februari 2017, maar ja, dat is pas

morgen. Dus denk ik dat het al een vooraankondiging was op de website van RuimteModel Vlaanderen. Alleszins zagen we dat er nog twee nieuwe studies zijn besteld door de administratie Ruimte Vlaanderen.

De eerste studie is er een waarbij Ruimte Vlaanderen binnen de Vlaamse overheid wordt belast met de taak een tweejaarlijks te verschijnen RuimteRapport (RURA) op te zetten. Dit beschrijft, analyseert en evalueert de toestand van het ruimtelijk weefsel in Vlaanderen. Het is een begeleidingsopdracht voor een periode van 24 maanden waarin de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek de procesbegeleiding op zich neemt om het RURA tot stand te brengen. Met het RURA wil Ruimte Vlaanderen een wetenschappelijk rapport genereren met betrekking tot de toestand van de Vlaamse ruimte. Een eerste versie van het RURA zal worden ontwikkeld en gepubliceerd ergens eind 2018. Zo lezen we alvast op de website van RuimteModel Vlaanderen.

Daarnaast is er nog een tweede onderzoek dat start onder de benaming 'Verspreide bebouwing in Vlaanderen'. Men zoekt naar het moneteriseren van die verspreide bebouwing. We lezen verder dat de verspreide bebouwing en de behoefte aan een betere basisbereikbaarheid issues zijn in het concept Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) en het ontwerp van Mobiliteitsplan Vlaanderen.

Momenteel wordt een toekomstig ruimtelijk beleid vooropgesteld waarin sprawl of de verspreiding in Vlaanderen zou afnemen – of niet langer toenemen – door in te zetten op het verhogen van het ruimtelijk rendement, door het bijkomend ruimtebeslag te beperken en door bij voorkeur nieuwe ontwikkelingen te situeren nabij bestaande voorzieningen en/of openbaarvervoerhaltes.

In de studie wordt verspreide bebouwing door VITO gemeten aan de hand van indicatoren die in het vakgebied zijn ontwikkeld en toegepast. Dit onderzoek moet inzichten verwerven in de maatschappelijke winsten door een ruimtelijk beleid te ontwikkelen dat ageert tegen deze verspreide bebouwing.

Wat me vreemd voorkwam, is dat we enerzijds ons Witboek BRV hebben gefinaliseerd en er ook een openbaar onderzoek over hebben gehad en straks overstappen naar een Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, terwijl die twee studies toch worden besteld.

Minister, als het RURA er pas in 2018 zal zijn, op welke staat van Vlaanderen hebben we ons dan gebaseerd in het Witboek BRV en straks het ontwerp van BRV? Is het wenselijk dat we zonder een RURA momenteel beleidskaders aan het ontwikkelen zijn ter ondersteuning van het nog goed te keuren BRV?

De studie 'Moneteriseren van de verspreide bebouwing in Vlaanderen' heeft tot doel inzichten te verwerven in de maatschappelijke winst van een ruimtelijk beleid dat ageert tegen verspreide bebouwing. Zijn deze inzichten tot op heden nog niet gekend en/of waarom is deze bijkomende studie nodig? Wat verwacht u van deze studie en dient ze om een draagvlak te creëren voor het huidige beleid? Wacht u met verdere maatschappelijke en economisch relevante keuzes te maken totdat de resultaten van de studie zijn opgeleverd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: In de vorige legislatuur in de aanloop van het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zijn er vanuit het steunpunt dat toen bestond, Steunpunt Ruimte, zeven onderzoeken uitgevoerd. Daarnaast zijn er nog eens twaalf onderzoeken en expertenadviezen besteld in aanloop naar het Witboek BRV. Ik heb op een schriftelijke vraag van collega Ronse trouwens een volledig overzicht bezorgd van alle studies die de grondslag waren voor de beslissingen die zijn genomen.

Ruimte Vlaanderen verzamelt natuurlijk ook heel wat cijfermateriaal. Dit komt allemaal samen in het Ruimterapport 2018. Samenvattend kunnen we zeggen dat het Witboek BRV goed is gebaseerd op de meest actuele ruimtelijke staat, en dus niet op één document. Dat heb ik vorige week ook in de plenaire vergadering gezegd. Die VITO-studie wordt daar zo uitgehaald alsof het onze Bijbel is, maar het was een van de elementen die eraan ten grondslag lagen.

De Vlaamse Regering heeft op 30 november 2016 het Witboek goedgekeurd. Het is wenselijk dat we nu de stap vooruit zetten naar een definitief BRV met een set operationele beleidskaders. Ik zie dat dat ook wordt gesteund door anderen, provincies en gemeenten, om het verder uit te werken. Het BRV verschaft hun de duidelijkheid en de beleidsruimte om zelf actief aan de slag te gaan.

Het spreekt voor zich dat ik in functie van de beleidsoperationalisering heb gevraagd om een aantal gerichte kortlopende onderzoeken op te starten. We hebben hier al over gesproken: de toepassing van de begrippen knooppuntwaarde en voorzieningenniveau, ruimtelijke comparatieve analyse op bovenlokaal niveau, toepassing op maat van het gebied van ontwikkelingsperspectieven, partnerallianties voor bedrijventerreinen, webtool zorgvuldig ruimtegebruik, gemeenschappelijke initiatieven voor een hoger ruimtelijk rendement, lusten-lastenverdeling bij luchthavenontwikkeling. Dat is allemaal kennis die wordt meegenomen.

Ik wil er ook op wijzen dat het opstellen van een beleidsplan meer is dan een technocratische oefening die we maken in de ivoren torens van Brussel. Ik ga ermee akkoord dat we ons moeten baseren op wetenschappelijke inzichten en goed cijfermateriaal. Maar even belangrijk is de dialoog met de verschillende partners, zoals de lokale besturen, het maatschappelijk middenveld, ondernemers en burgers.

Om die reden zijn heel wat consultatierondes opgezet. Voor elk operationeel thema is er een begeleidingsgroep. Het ruime middenveld is hierbij betrokken. Ik organiseer op 16 maart 2017 een partnerforum. Ik zal het ruime partnerschap dan de mogelijkheid bieden om hun verwachtingen met betrekking tot het ontwerp van het BRV uit te spreken. Eind maart 2017 zijn er tevens vijf lokale beleidsatria. Mijn administratie zal enkele voorstellen bespreken. Er gebeurt heel wat om tot een goed onderbouwd maar vooral ook goed gedragen operationeel kader voor het BRV te komen.

We beschikken nu al over enkele inzichten over het voorkomen van verspreide bebouwing. De studie bouwt expliciet voort op de Europese studie waarin de sprawl in 32 Europese landen in 2006 en 2009 is onderzocht. Uit deze studie blijkt dat België, samen met Nederland, de hoogste sprawlscore van alle geanalyseerde landen heeft. Ook de academische wereld heeft over dit onderwerp gepubliceerd. In het licht van deze opdracht zullen de Europese gegevens, die enkel voor België en de voor de provincies verkrijgbaar zijn, voor Vlaanderen verder worden doorgerekend en verfijnd. De cijfers over de lintbebouwing in Vlaanderen zullen eveneens worden geactualiseerd.

Over de maatschappelijke kosten van de verspreide bebouwing zijn minder gegevens beschikbaar. Mevrouw Pira heeft hierover al een vraag gesteld. Ze heeft onder meer gevraagd of hierover studies bestaan. In mijn antwoord heb ik toen vermeld dat er geen Vlaamse studies bestaan. Zeer recent heeft BOS+ cijfergegevens verspreid. Ten tijde van de lancering van het onderzoek waren die cijfers nog niet gekend. Ze zullen uiteraard worden gecheckt en in het onderzoek worden opgenomen.

De bijkomende studie is nodig om een geactualiseerd beeld van de verspreide bebouwing en van de hieraan verbonden kosten te krijgen. De verwachte output van de studie omvat meervoudige indicatoren die het voorkomen van sprawl, lintbebouwing en verspreide bebouwing meten, een rekenmodel dat de maatschappelijke kosten samen met de externe partners in beeld brengt en ruimtelijke toepassings-scenario's die de financiële effecten doorrekenen. Wat de maatschappelijke discussie

over sprawl in Vlaanderen betreft, zal onder meer een studiedag over dat thema worden georganiseerd. De studie zal meerdere resultaten opleveren. Ik heb in mijn antwoord op de vorige vraag om uitleg uitgebreid verklaard dat ik voldoende onderneem om tot een goed onderbouwd en een goed gedragen operationeel beleidskader voor het BRV te komen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U zult begrijpen dat het op ons wat vreemd overkomt. Ik moet opnieuw refereren aan wat vorige week tijdens de plenaire vergadering is gesteld. In Limburg maken we ons vooral zorgen omdat de ruimtelijke ontwikkeling in het BRV wordt gekoppeld aan de knooppunten van het collectief vervoer, iets waar onze regio enorm verstoken van is gebleven.

We zien nu dat er een bijkomende studie komt over het monetariseren van de verspreide bebouwing. Dit is een onderzoek naar de kosten en de baten van verspreide bebouwing. Het lijkt alsof nog eens in kaart zal worden gebracht dat dit allemaal te duur is. We weten natuurlijk dat een verspreid rioleringsnetwerk en alle andere nutsvoorzieningen in het buitengebied duurder zijn dan in een verstedelijkt gebied. De vraag om een studie over de monetarisering lijkt op wat de Vlaamse Bouwmeester heeft verklaard. Hij wil de spons vegen over alle gebieden waar geen collectief vervoer is. Daar hebben wij het natuurlijk zeer moeilijk mee. Aangezien we dat uiteraard niet willen in onze regio, maken we ons zorgen.

Ik begrijp natuurlijk wel dat de Vlaamse Regering zo veel mogelijk bijkomende studies wil. Ik heb vernomen dat de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) de opdracht heeft gekregen een bijkomende studie uit te voeren om tegemoet te komen aan de bekommernissen van de provincie Limburg. Ik hoop dat die studie tot andere inzichten zal leiden dan enkel een ruimtelijke ontwikkeling aan de knooppunten van het collectief openbaar vervoer. Dit blijkt een heikel punt.

Volgens mij zal het Ruimterapport Vlaanderen (RURA Vlaanderen) sowieso interessant zijn. We zullen blijven studeren en wetenschappelijk onderzoek blijven opvragen. Ik begrijp dat. Het is mogelijk dat dit enkel de inzichten in het BRV dient. Aangezien ik dacht dat we dit jaar zouden landen, kwam dit vreemd over. Dat is de reden waarom ik deze vraag om uitleg heb gesteld.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Voorzitter, ik wil me uiteraard aansluiten bij het pleidooi van mevrouw Peeters met betrekking tot Limburg. Ik wil daar echter aan toevoegen dat we niet enkel tot andere inzichten moeten komen of misschien zelfs niet tot andere inzichten moeten komen, maar dat een van de hefboomen voor de uitrol van het BRV in het beleidsplan moet worden opgenomen. We moeten investeren in de mobiliteitsinfrastructuur die nodig is om Limburg langs toekomstige mobiliteitsknooppunten ontwikkelingskansen te geven. We hebben het daar vorige week over gehad en het laatste is hierover ongetwijfeld nog niet gezegd.

Verder vormt dit witboek geen eindpunt. Zelfs het eigenlijke BRV zal geen eindpunt zijn. We kunnen doelstellingen formuleren, maar we zullen er nog enkele decennia mee bezig zijn dit verder uit te rollen. Het nut van tussentijdse doelstellingen, beleidskaders en werkzame instrumenten kan dan ook niet genoeg worden benadrukt.

Minister, in die zin heeft uw antwoord me gerustgesteld. We moeten er vooral op letten dat de onderzoeksmiddelen in de richting van beleidsgericht onderzoek worden georiënteerd. Die vraag mag ten aanzien van uw administratie nog wel eens worden herhaald. Volgens mij brengen de territoriale ontwikkelingsprogramma's en dergelijke weinig bij. Ik denk dat we veeleer in deze richting verder moeten studeren.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, ik ben een grote fan van dergelijke studies. Volgens mij doen we er op het niveau van de Vlaamse overheid maar al te goed aan hierin te investeren. Als het over lintbebouwing gaat, moeten we trouwens niet enkel denken aan de bijkomende kosten voor de rioleringen en de nutsleidingen. Het gaat tevens om de bijkomende kosten die dat voor toekomstige generaties zal meebrengen met betrekking tot bijkomend fileleed en minder open ruimte. Ik heb tijdens de plenaire vergadering verklaard dat wij, alle 124 Vlaamse volksvertegenwoordigers, maximaal een verpletterende verantwoordelijkheid dragen om hier dag in, dag uit mee bezig te zijn.

We beschikken ondertussen natuurlijk al over heel wat interessant studiemateriaal. Het gaat dan niet enkel om lintbebouwing, maar ook om bossen en om signaalgebieden. Volgens mij wordt het tijd om eitjes te leggen. We moeten concreet met die studies aan de slag gaan. Tijdens de eerste helft van de legislatuur hebben we op dit vlak veel visies ontwikkeld. Ik hoop dat we tijdens de tweede helft van de legislatuur ook echt zaken ten goede zullen kunnen veranderen.

We moeten dit niet aan de gemeenten overlaten, maar op het niveau van de Vlaamse overheid duidelijke kaders schetsen. In plaats van mee te surfen op de paniek die wordt veroorzaakt wanneer een studie van de VITO geïsoleerd wordt bekeken, moeten alle 124 Vlaamse volksvertegenwoordigers zich schouder aan schouder zetten. We moeten de paniek niet aanwakkeren, maar we moeten alles in de juiste context plaatsen. Ik herhaal dat we op dat vlak met een zeer grote verantwoordelijkheid zitten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Ronse, ik vind dat studiewerk belangrijk. We nemen dat ter harte en we werken eraan. U hebt het over de signaalgebieden gehad. U weet dat dit al is verankerd in de codex die binnenkort in het Vlaams Parlement zal worden ingediend. Daar gebeurt ook veel mee.

Over tal van studies is nog tijdens de vorige legislatuur beslist. Het is een goede zaak dat we hiermee nu aan de slag kunnen gaan. We zien natuurlijk dat veel studies tot verschillende conclusies leiden. Er is soms tegenstrijdigheid. Het is een uitdaging dit allemaal goed samen te voegen. Dat is wat we vanuit het beleid doen. We moeten met een aantal andere maatschappelijke realiteiten rekening houden en dan de juiste beslissingen nemen. Met het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen heeft de Vlaamse Regering dat volgens mij gedaan. Dit is een belangrijke stap. Het is een van de elementen waarmee we rekening houden. Natuurlijk spelen, zoals in de Vlaamse Regering is afgesproken, nog tal van andere elementen een rol.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Collega Ronse, wij spelen geen paniekvoetbal, absoluut niet, maar ik wil voorkomen dat men Limburg, maar ook de Westhoek, als het ware een ruimtelijke krimp oplegt. In die zin kan het pleidooi van de heer Ceyssens onderschrijven dat men werk moet maken van die mobiliteitsproblematiek. Collectief vervoer is belangrijk maar rekening houden met nieuwe technologische ontwikkelingen, zoals fietsostrades, is ook belangrijk.

Ik vind het uiteraard goed dat men wetenschappelijk onderzoek voert, maar bij mij kwam het gewoon vreemd over dat men die bestelt tegen 2018, terwijl ik denk dat we met het BRV sneller landen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over restafval – 1146 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de sensibilisering inzake een correcte afvalinzameling – 1152 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, uit 'Het grote afvalonderzoek' dat Radio 2 in samenwerking met de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) deed, blijkt dat ongeveer 40 procent van het huishoudafval dat in de zak voor restafval belandt, daar eigenlijk niet thuishoort. Veel mensen weten blijkbaar niet goed hoe ze hun afval moeten sorteren en recyclen en hun kennis over afval is ondermaats. Blijkbaar zijn er ook over de ophaling van textiel nog heel wat misverstanden.

We hebben het hierover ook al uitgebreid gehad bij de gedachtewisseling van 21 december over het uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval. Ik citeer uit dit rapport: "Nog heel wat stromen in het restafval blijken materialen te bevatten waarvoor al selectieve inzameling bestaat, naast stromen die nog beter ingezameld zouden kunnen worden zoals kunststoffen", "De OVAM wil meer selectieve inzameling van textiel door een verduidelijking van de sorteerbodschap" en "Het verbod op de inzameling van huisvuil en gft-afval in een recyclagepark wordt geschraapt, wat nog wel een aanpassing van VLAREM vereist".

Wat de eindverwerking betreft, bepaalt het regeerakkoord dat de verbrandingscapaciteit van het restafval moet worden afgestemd op het beschikbare aanbod. In 2015 bedroeg dit respectievelijk 2021 kiloton capaciteit en 2081 kiloton aanbod.

Minister, welke initiatieven zult u nemen om te komen tot een betere afvalverwerking? Hoe zult u een betere communicatie/informatie naar de burgers organiseren?

Welke stappen werden er ondertussen al genomen om te komen tot een duidelijkere sorteerbodschap voor textiel?

Zijn de cijfers voor de verbrandingscapaciteit voor 2016 al gekend? Welke conclusies trekt u uit deze nieuwe cijfers?

Graag kreeg ik een stand van zaken over de aanpassing van het verbod op de inzameling van huisvuil en gft-afval in een recyclagepark.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Collega Peeters, ik bedank u voor de inleiding, dan hoef ik dat niet meer te doen.

Uit de sorteeraanlyse van OVAM komt inderdaad naar boven dat gemiddeld, op een restafvalzak van 110 kilogram per inwoner per jaar, er 19 kilogram papier en karton in zit, 8 kilogram textiel, 3 kilogram klein gevaarlijk afval, 3 kilogram houtafval, 1 kilogram drankkartons, 15 kilogram plastic, waaronder een groot aandeel flessen en flacons, en 2 kilogram metalen, om er enkele te noemen.

Minister, de hogergenoemde cijfers geven een beeld van wat in de restafvalzak terecht komt en er niet in thuishoort. Dat zegt evenwel niets over de inzamelratio via de juiste kanalen van genoemde afvalstoffen. Hebt u een zicht op welke

recycleerbare restfracties onvoldoende apart ingezameld worden? Hoe kan en zal de communicatie daarover worden bijgeschaafd?

Er bestaat een kloof tussen jongeren, die volgens de enquête de sorteerregels amper kennen, en oudere generaties die veel vaker aangeven dat ze hier net heel goed van op de hoogte zijn. In vorige parlementaire vragen kaartte ik dit reeds aan. Welke maatregelen nam u intussen, en welke bijkomende initiatieven mogen we op korte termijn verwachten?

Het principe 'de vervuiler betaalt' is een goed en correct principe. Maar toch heeft de helft van de Vlamingen geen idee hoeveel de omhaling en verwerking van afval kost. Tegelijkertijd vinden veel respondenten afvalzakken dan weer te duur. Acht u het nuttig om hier meer aandacht aan te besteden in uw beleid, zodat de Vlaming meer bewust is van de kostprijs van de verwerking van afval?

Hoe frequent en op welke manier worden er controles gedaan op de inhoud van de restafvalzak? Hoe wordt het negatieve resultaat aan de eigenaar van de zak meegedeeld?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, volgens een ruwe oefening van de OVAM in 2014 zou er in huishoudelijk afval een reductie van ongeveer 72.000 ton restafval gemaakt kunnen worden door middel van een betere selectieve inzameling. Actiemogelijkheden zijn: voedselverlies tegengaan, uitbreiding gft-inzameling naar keukenafval en verhoging van de participatiegraad in bestaande gft-regio's. Een andere actiemogelijkheid is de verplichte inzameling van harde kunststoffen via het recyclagepark en uitbreiding van de plasticfractie in de pmd-zak. Verder komen er nog steeds herbruikbare items in het restafval terecht.

De lokale besturen hebben een belangrijke rol bij de communicatie over selectieve inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Heel belangrijk is en blijft een gebruiksvriendelijke, volledige, bondige afvalkalender. Bijkomende communicatie over de prijszetting van de verschillende afvalfracties is nodig. Deze prijszetting blijkt te weinig gekend bij de burgers. Als men weet dat afval in de pmd-zak steken, goedkoper is dan in de restafvalzak, zal men wellicht ook selectiever zijn.

In gemeenten en wijken met specifieke doelgroepen is een aanpak op maat nu mogelijk door het nieuwe uitvoeringsplan. Zo is er bijvoorbeeld een plan opgesteld specifiek voor de problematiek aan de kust, het Kustactieplan. Hierin is een specifieke communicatie voor tweede verblijvers opgenomen. Ook de communicatie rond de sorteerverplichtingen van bedrijven wordt voortgezet. Hiervoor wordt overlegd met de sectorfederaties van de bedrijven, waar we ook nog een tandje bij zullen steken.

Communicatie over specifieke sectorgebonden producten wordt gevoerd samen met deze sectoren, met betrokkenheid van de lokale besturen bij de uitwerking van de communicatieboodschap. Ik zie erop toe dat de verschillende overheden hun communicatiekanalen en boodschappen op elkaar afstemmen. Een voorstel voor een duidelijke sorteerboodschap is momenteel in overleg met de Confederatie van de Belgische Recuperatie, zijnde COBEREC.

De meest recente cijfers inzake capaciteiten voor storten en verbranden zijn die van 2015. Het rapport daarover is gepubliceerd in oktober 2016 en is beschikbaar op de website van de OVAM. Dit rapport stelt een beschikbaar aanbod van ongeveer 2 miljoen ton brandbaar afval. De relevante vergunde verwerkingscapaciteit in 2015 bedroeg ook 2 miljoen ton, afgerond. Het aanbod van brandbaar afval was in 2015 dus zeker niet structureel en betekenisvol lager dan de beschikbare capaciteit, integendeel zelfs. De enquête om de gegevens over 2016 op te vragen, is begin deze maand naar de verschillende actoren verstuurd.

Binnen de huidige VLAREM-regelgeving is in de inzameling van huisvuil en gft-afval op het recyclagepark momenteel niet voorzien. In overleg met de betrokken actoren wordt een voorstel tot aanpassing uitgewerkt dat zal worden meegenomen bij een volgende aanpassing van VLAREM.

In het kader van de sorteeranalyses om kennis te vergaren over het veranderende gedrag van de burger en het effect van het beleid, wordt door middel van statistisch verantwoorde monsternemingen controle gedaan op de inhoud van de restafvalzak. Gelijkaardige onderzoeken zijn ook al gebeurd voor het grofvuil. Dit gebeurt door onderzoekers die door een overheidsopdracht worden geselecteerd en aangeduid. De gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waar de monsternemingen zullen gebeuren, worden hiervan tijdig vooraf op de hoogte gebracht. Zo kunnen zij de burgers onmiddellijk een antwoord geven als deze opmerken dat hun restafvalzak voor de officiële ophaalronde verdwenen is.

Deze zakken worden statistisch verantwoord vermengd en daarna per fractie gesorteerd. Er gebeurt geen analyse tot op het niveau van de individuele zak. Een terugkoppeling naar de individuele burger is dan ook onmogelijk. Dat kan ook niet in het kader van de wet op de privacy. Het doel is trouwens ook niet de inhoud van een individuele zak te kennen. Het doel is kijken of mensen voldoende op de hoogte zijn en of er inderdaad regio's of clusters zijn waar een andere aanpak nodig is.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Dank voor uw antwoord, minister. Sensibiliseren zal altijd wel nodig blijven. De afvalkalender en de prijzen nog duidelijker maken, zoals u aangeeft, is ook aangewezen. Ik vind ze al heel duidelijk, maar voor veel mensen is het blijkbaar allemaal nog niet duidelijk genoeg, want we zien dat veel afval belandt waar het niet thuishoort. We kijken uit naar de initiatieven. Er komt een voorstel tot aanpassing van de VLAREM-wetgeving voor de inzameling van huisvuil en gft-afval in het recyclagepark. Ik denk dat we daar het best snel werk van maken, zodat we ook op dat terrein verdere stappen kunnen zetten.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Dank voor uw antwoord, minister. Ik sluit me aan bij collega Peeters. Er zijn inderdaad initiatieven nodig om die 40 procent die niet in het restafval thuishoort, zo veel mogelijk te verminderen. Dat zal op verschillende niveaus moeten gebeuren, met een stukje sensibilisering, maar ook met een aansturing vanuit de VLAREM-wetgeving. Daarin zullen we de lat opnieuw iets hoger leggen, zodat de hoeveelheid restafval kan dalen en de afvalverbrandingscapaciteit die we vandaag nodig hebben, in de toekomst kan afnemen.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik wil me kort even bij deze vragen aansluiten. Ik wil verwijzen naar het huishoudelijkafvalplan. U hebt er zelf ook naar verwezen. Daarin staat dat het in bepaalde gemeenten of gebieden eventueel mogelijk wordt de inzameling van restafval of bepaalde gft-afval ook in recyclageparken te laten verlopen, zij het onder strikte voorwaarden. Zo zouden we meer op maat kunnen werken. U hebt daarnet bijvoorbeeld naar kustgemeentes verwezen. Wat zouden de strikte voorwaarden kunnen inhouden? Ik ga ervan uit dat er daarvoor ook een aanpassing van de VLAREM-wetgeving nodig is. Wanneer plant u het afvalplan en een eventuele VLAREM-aanpassingen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik ben het ermee eens dat we alle inspanningen moeten doen om wat niet in het restafval thuishoort, eruit te halen. We hebben in het uitvoeringsplan ook heel ambitieuze doelstellingen ingeschreven. We zullen er dus ook voor gaan om de kilo's naar beneden te krijgen.

Wat zijn de randvoorwaarden? Die hebben vooral met de containerparken zelf te maken. Restafval kan ongedierte aantrekken en geuroverlast met zich brengen. Daar zijn containerparken niet altijd goed op voorbereid of voor uitgerust. De uitdaging zal vooral zijn om daarvoor goede randvoorwaarden op te stellen. We zullen dat waarschijnlijk meenemen bij de volgende VLAREM-aanpassing. Nu zijn we in gesprek met de intercommunales en de lokale besturen over de vraag hoe we dat het best aanpakken, zodat het voor de containerparken haalbaar blijft.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, in de plaats van de Tournée Minérale, stel ik een Tournée Poubelle voor, om te zorgen dat onze restafval mooier, 'plus belle', wordt en mensen aan te zetten om de 40 procent afval die vandaag niet in het restafval thuishoort, te verminderen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het moratorium op het bouwen in signaalgebieden – 1148 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, uit antwoorden op verschillende schriftelijke vragen, niet enkel van mij, maar ook van collega Vandaele, blijkt dat er nog steeds vlot kan worden gebouwd in signaalgebieden. In 2015 werden er 9 vergunningen afgeleverd voor nieuwbouwwoningen of verkavelingen in signaalgebieden waarvoor de Vlaamse Regering een vervolgtraject heeft vastgesteld en waar verdere ontwikkeling ongewenst is. In de eerste helft van 2016 werden er 32 vergunningen in signaalgebieden toegekend. Dat blijkt uit een recent antwoord op een schriftelijke vraag van mij. Daarvan zijn 6 vergunningen voor nieuwbouw of verkaveling in een gebied waar verdere ontwikkeling ongewenst is.

Nochtans zegt de Vlaamse Regering al sinds 2013 herhaaldelijk dat bouwen in overstromingsgevoelige gebieden onverantwoord is en dat er voor 135 signaalgebieden een screening en vervolgtraject moet worden opgesteld. Voor 83 signaalgebieden gebeurde dit intussen, op de 52 andere blijft het wachten.

Voor alle signaalgebieden geldt dat zolang de Vlaamse Regering geen startbeslissing heeft genomen of de vervolgstappen niet gerealiseerd zijn, de omzendbrief 'Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden' voorziet in een bewarend beleid op basis van de overstromingskans. Uit bovenstaande cijfers blijkt duidelijk dat de Vlaamse Regering er niet in slaagt een bewarend beleid te voeren en dat er nog steeds volop in overstromingsgevoelig gebied kan worden gebouwd.

Minister, mijn vraag is eigenlijk heel eenvoudig. Aangezien u er niet in slaagt het bouwen in overstromingsgevoelig gebied te voorkomen, zijn extra maatregelen dringend nodig. Bent u bereid om een moratorium op bouwen in overstromingsgevoelige gebieden af te kondigen tot wanneer het regelgevend kader in orde is?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Pira, we hebben deze discussie al een paar keer gevoerd en ik kan alleen maar herhalen wat ik al verscheidene keren heb gezegd. We kiezer ervoor de zaak op een goede, rechtszekere manier aan te pakken

en zullen daarom de decreten in de codex aanpassen. Zo maken we het mogelijk dat we als Vlaamse Regering over de signaalgebieden beslissen. De Vlaamse Regering heeft haar plan al twee keer goedgekeurd en het naar de Raad van State gestuurd. Daar is het net van terug, het advies wordt verwerkt en het dossier zal snel terug naar de regering gaan. Daarna kan het bij het parlement worden ingediend.

We zullen over de 152 signaalgebieden nog beslissen. Daarmee ligt de ambitie zeer hoog. Zomaar van bovenaf met één pennentrek, zonder dat de zaak juridisch afdwingbaar is, een moratorium instellen is echter niet wenselijk en we zullen dat dan ook niet doen. Daarom hebben we onze verantwoordelijkheid genomen en wordt de regelgeving in de codex ingeschreven.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, ik weet dat ik de vraag al een aantal keren heb gesteld en dat u al een aantal keren hebt geantwoord, maar de tijd speelt in uw nadeel en ik hoop dat u mijn bezorgdheid op dit punt deelt. U hebt de juiste inzichten en de juiste acties worden in het vooruitzicht gesteld, maar ik mis het gevoel van urgentie. Dat is trouwens een beetje een rode draad doorheen de antwoorden op de vragen om uitleg vandaag. Het duurt allemaal zo lang, en wat doet u intussen? Vlaanderen wordt in een hoog tempo volgebouwd en zeker in overstromingsgevoelige gebieden gaat dat gepaard met heel veel menselijke en materiële miserie. U stelt een decreet in het vooruitzicht en dat is een prima zaak, maar hoe lang zal dat weer duren? Gebieden moeten worden opgelijst, er moet een openbaar onderzoek komen, het moet in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt. Allemaal begrijpelijk, maar het vraagt tijd. U zegt wel dat signaalgebieden niet dienen om bebouwd te worden, maar wat gebeurt er intussen? Uit de antwoorden op schriftelijke vragen blijkt dat het bouwen in signaalgebieden toch blijft doorgaan. Moeten we ons voorstellen dat dat nog een paar jaar zo blijft, alvorens de eerste gebieden in het decreet kunnen worden opgenomen?

Minister, ik vraag niet om een moratorium, maar wat gaat u intussen doen om te verhinderen dat er verder wordt gebouwd in signaalgebieden?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik deel het sentiment van mevrouw Pira. Elk weldenkend mens in deze commissie deelt wellicht die bezorgdheid. Het is compleet absurd dat er vandaag nog vergunningen worden afgeleverd in gebieden waarvan we perfect weten dat ze watergevoelig zijn en dat ze de watertoets niet doorstaan. Dat moet zo snel mogelijk aan banden worden gelegd, daar ben ik het volledig mee eens.

Uit verschillende vragen is gebleken dat niet zozeer de gemeenten daarin de boosdoener zijn, maar wel de deputatie, die in beroepsprocedures tegen beslissingen van de gemeenten om vergunningen te weigeren in watergevoelige gebieden, ze en masse blijkbaar toch goedkeurt. We weten allemaal dat het mee in die VCRO-trein zit. Dat is historisch te verklaren. Als we al die signaalgebieden, dankzij die VCRO-trein in één trek, mits planschade en de nodige compensatie, kunnen hervormen naar open ruimte en de harde bestemming kunnen schrappen, denk ik dat we in ons opzet geslaagd zijn.

Minister, ik hoop inderdaad dat er intussen geen of bijna geen vergunningen meer worden afgeleverd in die signaalgebieden. Dat is immers echt stuitend.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik wil me daarbij aansluiten. Ik deel eveneens het sentiment, maar ik wil niet meedoen aan het opbod om het gevoel te creëren dat er nog en masse gebouwd wordt in signaalgebieden, ongeacht of het de gemeente of de provincie is die dat zou toestaan. Als Vlaanderen een controlerende

overheid is en mocht de provincie dat en masse doen, dan hoop ik dat het instrument van toezicht wordt gebruikt om dat op die manier te verhinderen.

Minister, er is vandaag een watertoets die te allen tijde moet worden toegepast. Ik ga ervan uit dat die op een correcte manier wordt toegepast. Mocht dat niet zo zijn, bestaat de mogelijkheid om als toezichthoudende overheid op te treden. Om het gevoel dat er nog en masse in signaalgebieden zou worden gebouwd te ontcrachten, wil ik u vragen of u als toezichthoudende overheid vaak moet optreden omdat watertoetsen door de ene of de andere overheid niet correct zouden worden toegepast.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het klopt dat er in signaalgebied niet zomaar gebouwd kan worden. De watertoets hebben we verbeterd en verscherpt, en die wordt correct toegepast. Mevrouw Pira, van de 131 vergunningen die verleend zijn, gaat het in het merendeel van die dossiers over kleine werken, bijvoorbeeld aan gevels van bestaande woningen. Het gaat niet om vergunningen om te bouwen, er zitten zelfs sloopvergunningen in. Daar zou u dus tevreden mee moeten zijn.

Van die 131 vergunningen zijn er 17 dossiers waarvan je zou kunnen zeggen dat er effectief een vergunning afgeleverd is om in een gebied te bouwen waar een probleem zou kunnen ontstaan. Het wordt nu verder onderzocht hoe dat komt, om daar conclusies te kunnen uit trekken. Nogmaals, we zullen afstappen van dat systeem. Niet voor alle gebieden, maar wel voor de signaalgebieden zijn we een decretale juridische oplossing aan het onderbouwen, waarna we vanuit Vlaanderen onze verantwoordelijkheid daarin kunnen opnemen. Dat is de keuze die de Vlaamse Regering, terecht denk ik, daarin heeft gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, ik had het over de 9 van vorig jaar en de 6 van dit jaar. Dat zijn de ernstige gevallen. Dat gaat niet altijd over één woning, maar soms over een verkaveling of over meer dan 20 sociale woningen in signaalgebied. Ik weet best dat er tussen die 131 vergunningen kleine zaken zitten, maar daar gaat het mij niet om.

In uw antwoord op de schriftelijke vraag van Wilfried Vandaele daarover van februari 2016 stelt u het volgende: "Ruimte Vlaanderen stelt vast dat het aantal verleende vergunningen in signaalgebieden over de periode 2009 tot en met 2015 geen trendbreuk kent na de beslissing van de Vlaamse Regering over deze gebieden." Er is dus geen trendbreuk. In 2013 wil de Vlaamse Regering iets doen aan de signaalgebieden met vervolgotrajecten en screening, maar in 2015 en 2016 wordt geen kentering vastgesteld. Ik stel alleen de cijfers vast en ik zal er u mee blijven confronteren, want zoals de andere commissieleden hier al hebben gezegd, is het absurd dat dit nog gebeurt. We staan met de rug tegen de muur tot de Vlaamse Regering de eerste gebieden aanduidt volgens het decreet. Hoeveel jaren zal dat nog duren, voor daar iets in verandert? Intussen blijft men bouwen in signaalgebied. Dat is het enige wat ik vaststel. U hebt daar geen oplossing voor. Ik vraag niet dat er van bovenuit gebieden worden geschrapt, maar wel dat u tijdelijk bepaalde gebieden beschermt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van de invoering van een asbestinventaris voor immomakelaars – 1183 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Tussen begin jaren zestig en eind jaren tachtig werd in bouwwerken heel wat asbest gebruikt. Volgens OVAM is er vandaag ongeveer 3,7 miljoen ton asbesthoudend materiaal in omloop. De helft daarvan zit ondergronds, in nutsleidingen, de helft bovengronds.

Asbest zou niet gevaarlijk zijn zolang het in gebonden toestand is. Er is wel gevaar voor de volksgezondheid en het milieu als er asbestvezels vrijkomen, bijvoorbeeld bij afbraak of renovatiewerken en indien ze langdurig worden ingeademd.

Minister, u drukte op 24 april 2016 uw intentie uit om te onderzoeken of er een asbestinventarisatieattest kan worden opgenomen in het eengemaakt woningattest. In de media hebt u steeds verklaard dat u tegen eind 2016 een voorstel zou voorleggen aan de Vlaamse Regering. In de beleidsbrief lezen we dat het asbestinventarisatieattest zal worden geïntegreerd in het eengemaakte woningattest of de zogenaamde woningpas. Ook in deze commissie hebt u meermaals verklaard dat het asbestinventarisatieattest zal worden geïntegreerd in de woningpas. "Als de inventarisatie is afgerond, wordt deze geïntegreerd in de woningpas. Dan kun je inderdaad met een paar klikken vaststellen of er toepassingen zijn", zei u nog.

Via de media vernemen we nu dat er binnenkort een eerste versie van die woningpas zal worden gelanceerd. Het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars (BIV) zit met vragen rond de invulling van de asbestinventaris. Zo is het voor de makelaars nog onduidelijk wie zal moeten controleren of er asbest in een woning aanwezig is. Ook maken ze zich zorgen over de kostprijs en de administratieve rompslomp die erbij komt kijken. Volgens de berichtgeving zou de opmaak van zo'n inventaris door een erkend bedrijf tussen de 250 en 500 euro kosten.

Minister, hoe zal het asbestinventarisatieattest worden geïntegreerd in het eengemaakte woningattest of de zogenaamde woningpas? In welke timing voorziet u?

Hoe zult u ervoor zorgen dat dit nieuw attest geen bijkomende kost met zich mee zal brengen en hierdoor de kostprijs van een bouwproject zal doen stijgen?

Werd u in kennis gesteld van de bedenkingen die de immomakelaars hebben rond de praktische gevolgen van de invoering van de asbestinventaris? Plant u overleg met de vertegenwoordigers van de sector?

Op basis van welke criteria komt men tot de kostprijs? Hoe is de grote marge tussen 250 en 500 euro te verklaren?

Hoe zult u erop toezien dat de inventaris enkel door een erkend bedrijf zal worden opgemaakt? Hoe kan men het label van 'erkend' bedrijf verkrijgen voor de opmaak van dergelijke inventaris?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega De Vroe, dit is een beleidspiste die onderdeel is van het asbestafbouwplan dat OVAM uitwerkt tegen 2018. Dat gaat terug op een mededeling die ook op de Vlaamse Regering is geweest. De finale modaliteiten worden nog uitgewerkt. Het traject voor goedkeuring en operationalisering

van de inventaris vraagt tijd. De woningpas kent een afzonderlijke timing als apart traject, ontwikkeld uit het Renovatiepact. De voorzichtige timing daarvoor is te streven naar een eerste lightversie begin 2018. Het concept van de woningpas wordt sowieso gedimensioneerd, om toe te laten dat er ook in andere fasen toevoegingen kunnen gebeuren.

De opmaak van een asbestinventaris vergt een grondige gebouweninspectie ter plaatse, soms ook met monsternemingen en analyses. De resultaten zullen vervolgens ook gerapporteerd moeten worden in een speciaal daarvoor ontwikkelde databank. Met uitzondering van monsterneming en analyse in voorkomend geval, is dat vergelijkbaar met de opmaak van een energieprestatiecertificaat (EPC). Uiteraard is dat niet gratis en betaalt de opdrachtgever voor die dienstverlening.

Op de kostprijs van de bouwprojecten heeft dat geen invloed, omdat bij nieuwbouw het inventariseren van asbesttoepassingen uiteraard geen issue is. Bij verbouwingen of renovatie is het bezitten van een asbestinventaris net kostenbesparend, omdat het asbestmateriaal selectief kan worden verwijderd en het bouwpuin niet onwetend wordt verontreinigd met asbesthoudend afval, wat een veel duurdere verwerkingskost tot gevolg heeft.

Het is heel belangrijk om te wijzen op het feit dat als men als particulier een aannemer werken laat uitvoeren, die nu al een asbestinventaris moet opmaken, vanuit de federale arbeidswetgeving. Is die niet aanwezig, dan is de aannemer als werkgever in overtreding. Volgt de aannemer de regelgeving, dan hoeft hij die extra kost dus in feite niet meer aan te rekenen aan de opdrachtgevende eigenaar, als die reeds een asbestinventaris heeft.

De conclusie is dat de invoering van een dergelijke asbestinventaris hoogstens een vervroegde kost is en naar verwerking van het bouwafval een besparing. Dat is dan nog zonder rekening te houden met de natuurlijk heel belangrijke factor, namelijk het gezondheidsrisico van de bewoners. Dat wordt op die manier ook ingeperkt.

De asbestinventaris vormt een deelaspect van het globale asbestafbouwplan. Voor de uitwerking en aftoetsing heeft OVAM ook met de sector bilaterale afstemmingstrajecten lopen, ook met immomakelaars. Gelet op het feit dat de modaliteiten nog niet tot in detail vastliggen, moet de praktische uitwerking inderdaad nog volop gebeuren. Het is evident dat alle bedenkingen daarover aangekaart en meegenomen worden in de overlegtrajecten.

Het is ook zo dat er genoeg binnenlandse en buitenlandse ervaring is met gelijkwaardige certificaten bij verkoop en verhuur. De invulling en ontwikkeling ervan is dus helemaal geen stap in het onbekende.

Een betaalbare maar toch kwaliteitsvolle inspectie wordt als uitgangspunt genomen. De kostprijs zal voor een deel evenredig zijn met de ouderdom van de woning en de oppervlakte. Hoe ouder, hoe meer asbesttoepassingen kunnen worden aangetroffen en hoe meer analyses nodig zijn. Bij recente woningen zal dat dus effectief niet nodig zijn. Die komen vooral voor in woningen ouder dan 1985. Daarnaast zal het combineren van inspecties, zoals dat vandaag de dag gebeurt bij de opmaak van een EPC en een elektrische keuring, de inspectieprijs een stuk doen dalen. De door u vermelde prijsvork is getoetst aan de insteek van deskundigen en in het licht van het voorgaande als prijsvork realistisch voor woningen.

Het hoe en op welke manier is dus voorwerp van uitwerking in de loop van dit jaar. Het is absoluut zo dat de opmaak van een dergelijke asbestinventaris een specifieke expertise vergt inzake het herkennen en beoordelen van asbesttoepassingen. Een randvoorwaarde die daarin ook onderzocht wordt, is het voorzien in een certificatiesysteem voor asbestdeskundigen om een degelijke expertise te valideren en te auditeren. Ook de onafhankelijkheid van een asbestdeskundige is

een belangrijk aspect. Hoe dan ook werkt OVAM dit momenteel verder uit vanuit haar expertise met erkenningen en kwaliteitsborgingssystemen en met benchmarking met bestaande systemen in Nederland en Frankrijk.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Bedankt voor uw antwoord, minister. Uiteraard is het belangrijk dat kopers of geïnteresseerden om een woning te kopen, zo goed mogelijk geïnformeerd worden, vandaar ook de informatieplicht. Dat is een goede zaak, dat mensen goed weten wat ze kopen en welke kost bij renovatie eraan vasthangt.

Op basis van wat ik in de media gezien heb, denk ik dat het voor deze materie belangrijk is om in overleg te gaan met de sector, met het beroepsinstituut van de vastgoedmakelaars an sich. Zij hebben nog heel wat vragen en zij worden er toch in eerste instantie mee geconfronteerd. Ik zou u dus willen vragen om hierover zeker nog grondig overleg te hebben met de vastgoedsector.

We weten allemaal dat we in Vlaanderen met een probleem van betaalbaarheid van woningen kampen en dat het eigenaarschap licht daalt. We moeten zeker ook wat dat betreft altijd achtzaam zijn. Maar daar hebt u een antwoord op gegeven.

Wat de keuringen an sich betreft: toen het EPC en de nodige keuringen werden ingevoerd, wat een goede zaak was, zijn er in het begin toch wel wat problemen geweest met betrekking tot de kwaliteit van de keuringen. Ik vind het goed dat u zegt dat OVAM daar momenteel nog onderzoek naar doet, want ik denk dat er, wat betreft asbest, zeker geen dergelijke fouten mogen gebeuren, want het heeft toch grote financiële consequenties als er met betrekking tot die keuringen fouten zouden worden gemaakt. Ik denk dus dat grondig onderzoek op zijn plaats is en dat er zeker een goede expertise moet zijn van de mensen die de keuring zullen uitvoeren.

Ik heb één ding niet goed begrepen. Als we het over de prijs hadden van het attest, weet ik niet of ik u goed verstaan heb. Zal het de prijs doen dalen? Misschien kunt u dat nog even uitleggen, want ik vermoed toch dat het attest in prijs zal stijgen. Als u weet dat twee keuringen toch al enkele honderden euro's kosten, zou het mij verwonderen dat, als de asbestinventaris er nog bij komt, de prijs zou dalen. Dat zou heel vreemd zijn. Misschien heb ik het verkeerd begrepen maar ik denk dat de immosector en de toekomstige verkopers u dankbaar zouden zijn, maar het zou mij ten zeerste verwonderen. Kunt u daar nog duidelijkheid over scheppen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Dank voor de interessante vraag en, minister, dank voor het antwoord dat u hebt gegeven. Onze fractie vindt dat een zeer belangrijk thema. We gaan hierrond nog een aantal initiatieven nemen. De asbestinventaris en de woningpas zijn belangrijke instrumenten en wij zijn blij dat u die wil vastnemen. We hopen dat er snel resultaten komen.

Ik heb nog een paar kleine opmerkingen en vragen. Vaak wordt de asbestinventaris gezien in kosten, maar ik zou het ook eens willen zien in baten, en niet alleen in euro's maar ook in gezondheidsbaten. Ik krijg immers regelmatig berichten van mensen die een oud huis gekocht hebben en die achteraf vaststellen dat ze risico's hebben gelopen door zelf dingen te slopen waar achteraf asbest in bleek te zitten. Als ze dat eerder hadden geweten, hadden ze toch heel wat kunnen uitsparen aan verontreiniging van het puin, zoals u het zelf zegt – maar dan is vaak de vogel al gaan vliegen –, maar ook wat betreft de gezondheidsrisico's die de mensen hebben genomen. Dat zijn dingen die we zeker niet mogen accepteren.

Het klopt dat aannemers verplicht zijn om wat te doen als ze zelf een renovatie uitvoeren, maar vaak beginnen mensen zelf te klussen natuurlijk, dat weet u zelf ook. Dan zijn dergelijke risico's zeker te mijden. Ik ben blij dat we dat in die woningpas kunnen steken zodat er wat zicht op komt.

U zegt soms dat de woningpas een evolutief gebeuren is waar men geleidelijk aan mee van start zal gaan. Ik hoop dat ik u goed begrepen heb maar als die asbestinventaris daarin komt, dan zal het allicht een goede inventaris zijn, dat zal allicht geen asbestinventaris 'light' zijn. Ik hoop dat ik u in die zin goed heb begrepen en mensen niet de valse indruk hebben dat alles veilig is maar dat er achteraf toch een probleem blijkt te zijn. Als ik u goed begrepen heb, mag u dat beamen. Anders moet u mij verbeteren.

U zegt ook dat huizen van voor 1985 een probleem vormen. Ik dacht dat het verbod op asbest in bouwwerken pas vanaf 1992 is ingegaan. Hoe zit het dan met de periode tussen 1985 en 1992? Dat is me niet helemaal helder.

Als u spreekt over de woningpas of de asbestinventaris, is het dan de bedoeling om daar ook een indicatie van de prijs voor de sanering in te steken of is dat een brug te ver? Als mensen vaststellen dat er bijvoorbeeld in het stucwerk of in de vloer asbest zit, dat ze dan weten wat de prijs is voor de verwijdering ervan. Mensen gaan nu zelf op zoek naar aannemers en prijsvorken als ze vaststellen dat er een probleem is, maar het zou misschien toch goed zijn als we dat kunnen integreren in die woningpas.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, elk initiatief om asbest te verwijderen uit een woning kan alleen maar de gezondheid en het leefmilieu ten goede komen. Het kan helpen vermijden dat asbest bijvoorbeeld in puinafval terecht komt, waardoor er achteraf grotere problemen ontstaan om dat asbest daaruit te verwijderen.

Ik heb een aantal opmerkingen uit wat u hier zei in deze commissie. Vandaag is er al regelgeving rond asbest. Er is een federale wet op de gezondheid voor werkgevers, waardoor men verplicht is om een inventaris op te maken in het bedrijf. Die heeft als uitgangspunt om de blootstelling van werknemers aan asbestvezels zo laag mogelijk te houden. Ook op Vlaams niveau is er een bestaande regelgeving, die verplicht aan de bouwheer om een sloopinventaris op te stellen en selectief te slopen en/of te ontmantelen bij gebouwen die een bouwvolume omvatten van meer dan 1000 kubieke meter. Onder deze hoeveelheid is dat aan te raden, maar niet verplicht. Als men gebouwen heeft van minder dan 1000 kubieke meter met asbest in, is het dus niet verplicht. Minister, bent u zinnens om die maatregel te verstrengen voor gebouwen die kleiner zijn? Vandaag is het geen verplichting maar is het aan te raden.

Indien we het integreren in de woningpas, zou dat geen slechte zaak zijn. U weet dat de akte vandaag spreekt van verborgen gebreken en niet-verborgen gebreken. Achteraf is de koper 'gejost', zoals wij dat zeggen. Daar ligt toch een taak om te weten wat men koopt. Vandaag heeft men dat voor de stookolietank, maar daar betaalt men voor. Een keuringsattest voor een stookolietank kost geld. Een EPC kost geld, collega De Vroe heeft het gezegd. U zegt dat het goedkoper zou worden, maar het is nog nooit goedkoper geweest telkens wanneer er een attest bijkwam, of het nu voor de keuring van de elektriciteit was, of iets anders. We spreken misschien van loden waterleidingen enzoverder, die ook gecontroleerd moeten worden vooraleer men een woning verkoopt. In goedkoper geloof ik eigenlijk niet. Ik vrees inderdaad dat het duurder zal zijn.

Dan heb ik nog volgende vraag. Men heeft zichtbaar asbest in de woning, maar het is ook mogelijk dat er bijvoorbeeld wanden met asbestplaten zijn geplaatst. Die zijn dan meestal behangen met bloemetjespapier in die oudere woningen en zo kan men niet onmiddellijk zien of er inderdaad asbest is. Wat met asbest in de

grond? Hoever gaat men in het detecteren van eventueel asbest in de woning? Het zou een dure grap kunnen worden als men stalen moet nemen van grond en zoverder. U zult toch wat duidelijker moeten zijn in hoe u ziet dat met de invoering van de woningpas in de toekomst, eventueel in combinatie met al die andere attesten, een dergelijke asbestinventaris goedkoper zou zijn?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil jullie bedanken voor jullie positieve houding ten aanzien van de asbestinventaris. Die is belangrijk om te waken over de gezondheid van de mensen.

Met betrekking tot de kostprijs heb ik indicaties gegeven. Ik heb ook gezegd dat dat verder moet worden uitgewerkt. Ik heb gewoon willen aangeven dat op dit moment wordt bekeken of er inderdaad een combinatie van verschillende inspecties mogelijk is. Als er iemand het EPC komt inspecteren, moet onderzocht worden of dat kan worden gecombineerd. Ik zeg niet dat het sowieso kan, maar we moeten het wel een kans geven. We hebben dat met de wateraansluiting ook bekeken.

Ik ben voorstander van zo'n systeem, maar ik ben er aan de andere kant ook wel voor beducht dat we op die manier de burger veel bijkomende verplichtingen en administratie opleggen. Daarom ben ik voorstander van een integratie op termijn van de woningpas en de asbestinventaris.

Mijnheer Nevens, ik ben helemaal geen voorstander van wat u voorstelt, om de burger nog eens extra op kosten te jagen, en om dat voor alle gebouwen waar met de sloopinventaris wordt gewerkt, verplicht te maken. Als we dat ook voor kleine gebouwen invoeren, zullen we daarmee de mensen serieus op kosten jagen. Ik ben het daar helemaal niet mee eens. We moeten daarin redelijk zijn. We moeten dat niet voor kleine gebouwen invoeren.

Dit wordt nog verder uitgewerkt. Dit zit in het asbestafbouwplan. Ook het feit dat dit kan worden gecombineerd met andere inspecties moet kunnen met zo weinig mogelijk administratieve rompslomp en zorgen voor de burger zelf. Daarover zijn we het allemaal eens. We zullen dat uitwerken met de sector, die daarover waarschijnlijk veel ideeën heeft.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, dank u. Gezondheid is inderdaad een prioriteit. Wij zijn uiteraard ook een grote voorstander van administratieve vereenvoudiging. In dat kader zijn we zeer benieuwd naar de verdere uitwerking. Overleg met ervaringsdeskundigen, met onder meer de vastgoedsector, is zeker op zijn plaats. We zullen dit zeker verder opvolgen. Wij hopen dat u de kostprijs van die attesten goed in het oog zult houden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over nieuwe kachels met elektrostatische filter en hoog rendement – 1188 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De open haarden en de houtkachels liggen de laatste maanden nogal zwaar onder vuur in het kader van het fijn stof en van de CO₂-

uitstoot. Er wordt regelmatig gerefereerd aan het vervuilende karakter en de enorme CO₂-uitstoot van deze verwarmingsbronnen.

Bij de opening van de Bis Beurs in het najaar 2016 werd tijdens een interview met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) aangegeven dat haarden en houtkachels evenveel CO₂ uitstoten als een rit van een vrachtwagen van Brussel naar Wenen. Dat kwam toen ook op de radio of op het nieuws. Qua sfeerschepping kan dat tellen.

Verschillende steden, onder meer Gent, nemen maatregelen om in sommige omstandigheden het gebruik van houtkachels af te raden. Sinds kort geeft ook de VMM via haar website stookadvies aan de burger. In Gent is dat heel specifiek gebeurd door een oproep te doen aan de inwoners om geen houtkachel te gebruiken bij smogalarm. In Gent noemen ze dat het stookalarm.

Aan wie de kachel of haard voor de gezelligheid aansteekt, en aan wie deze als bijverwarming hanteert, vraagt de VMM houtverbranding te vermijden. Maar de VMM geeft ook tips hoe je een betere verbranding in je kachel kunt realiseren. Ze maakt daarbij geen onderscheid tussen de kacheltypes die de burger bezit.

Het is volgens mij niet verstandig om alle types houtkachels of open haarden over dezelfde kam te scheren. Modellen van 25 jaar oud kunnen niet vergeleken worden met de nieuwe kachels, die bijvoorbeeld een elektrostatische filter hebben die tot 90 procent van het fijn stof capteert en die een rendement hebben van 80 procent en meer. Daarnaast zijn er tal van goede voorbeelden, zoals de accumulatiehoutkachel van de nieuwste generatie, met een zeer laag houtverbruik en permanente warmte. In het volksjargon staat hij bekend als 'spekkachel'.

De VMM en diverse gemeenten scheren alle kacheltypes over dezelfde kam. In de buurlanden daarentegen moeten we vaststellen dat de overheid soms promoot om oude vervuilende kachels te vervangen door een milieuvriendelijker exemplaar.

Minister, wat is uw standpunt inzake de gevoerde communicatie over het bannen of afraden van houtkachels? Werd de VMM-communicatie al geëvalueerd?

Hoe zal de aanpak van diverse steden en gemeenten worden geëvalueerd? Is er een overleg tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen?

Wat zult u ondernemen om de vervuilende oude kachels dan wel te vervangen door nieuwe kacheltypes met een elektrostatische filter en een verhoogd rendement, gegeven dat productnormering nog steeds een federale bevoegdheid is?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We hebben hier al uitgebreid over gediscussieerd. Het klopt echter niet dat het hier over CO₂ gaat. U maakt de vergelijking tussen de uitstoot van een vrachtwagen en van een houtkachel voor wat de CO₂-uitstoot betreft. Daar heeft het echter niets mee te maken, het gaat hier over een maatregel voor fijnstof en de luchtkwaliteit. We hebben de voorbije dagen ervaren dat de luchtkwaliteit niet goed was.

Op gelijkaardige vragen die me in deze commissie al zijn gesteld, heb ik geantwoord dat het een bewuste beleidskeuze is om de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) een stookadvies te laten afkondigen bij fijnstofpieken. Studies tonen aan dat houtverbranding een belangrijke bijdrage levert aan luchtverontreiniging en een negatieve impact heeft op de volksgezondheid. De VMM kondigt een stookadvies af wanneer de daggemiddelde fijnstofconcentratie op koude, windstille dagen hoger is dan 50 microgram per kubieke meter en geen verbetering wordt voorspeld binnen de 24 uur. Dit stookadvies is adviserend en sensibiliserend. Aangezien het stookadvies nog

maar recent in werking trad, is er nog geen evaluatie gebeurd. De VMM plant een evaluatie na deze winterperiode.

Het opstellen van de luchtactieplannen voor Gent en Antwerpen, waarin acties rond houtkachels zijn opgenomen, gebeurde in overleg met deze steden. Een partijgenoot van u stelde een maand geleden dezelfde vraag. Ik antwoordde daarop dat er momenteel wordt gewerkt aan een nieuw Vlaams luchtbeleidsplan. De opmaak van dit plan zal in de loop van 2018 worden afgerond. Over dit plan en onder andere het stookadvies zal nog uitvoerig overlegd worden met alle betrokken doelgroepen, dus ook met de steden en gemeenten.

Het klopt dat de emissies van moderne performante kachels heel wat lager zijn dan die van oude kachels. Bij het gebruik van een houtkachel zijn er echter nog andere factoren die de uitstoot van schadelijke stoffen in de hand kunnen werken, zoals wat men in die kachel stopt. Het kan dan gaan over ongeschikt hout of zelfs afval, een slechte manier van stoken of een gebrekkig onderhoud. Sensibilisatie is daarbij essentieel.

Zoals u aangeeft, is productnormering een federale bevoegdheid. Voor de nieuwste kachels die voldoen aan de recentste wetgeving en die veel performanter zijn dan de oude kachels, zijn elektrostatische filters op dit moment niet verplicht. Momenteel onderzoekt mijn administratie een aantal initiatieven in nauw overleg met de Belgische sectororganisatie. In overleg met de sector wordt de piste van een mogelijke vernieuwing van het houtkachelpark onderzocht. Daarbij zal worden verkend hoe particulieren ertoe kunnen worden aangezet om hun oude houtkachel te vervangen door een nieuw performant exemplaar, bijvoorbeeld een kachel met filter, of door een niet-vervuilende verwarmingsbron. Er zal ook worden nagegaan of rookgasfilters op bestaande huishoudelijke houtkachels in de praktijk een haalbare en betrouwbare methode zijn om de uitstoot terug te dringen.

We hebben dit advies niet uitgevonden in Vlaanderen, het bestaat al lang in het buitenland. Vanuit Europa wordt aangemoedigd om dat stookadvies ook te hanteleren. Een stad als Londen hanteert dat advies al jaren en verbiedt stoken zelfs op dagen met smog of een slechte luchtkwaliteit. Europa vraagt ook dat er bijkomende maatregelen worden genomen. Dit is een van de initiatieven die door Europa worden gevraagd en die rechtstreeks bijdragen tot een betere luchtkwaliteit.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb de persmededeling nagelezen en men zegt daar inderdaad dat open haarden en houtkachels evenveel fijnstof uitstoten als een vrachtwagenrit van Brussel naar Wenen.

Wij vragen echter om die communicatie genuanceerder te maken. Het klopt dat wat men verbrandt een cruciale rol speelt. Wanneer ik kijk naar technische fiches van de gemiddelde uitstoot van fijnstof, dan scoort een open haard inderdaad zeer slecht. Ook een houtkachel die is geïnstalleerd voor 2000, scoort slecht. Na 2000 is dat veel beter. Een speksteenkachel stoot nog minder uit en een pelletkachel stoot tot 13 maal minder fijnstof uit dan een open haard. Er is dus wel degelijk een verschil tussen bijvoorbeeld een open haard en een pelletkachel wanneer men de goede brandstof gebruikt. Voor mij gaat het over die nuance.

Ik wil er verder op wijzen dat de overheid een voorbeeldfunctie heeft. Ik heb meegedaan aan De Warmste Week op 13 december 2016. Daar stonden grote schalen met houtblokken die met petroleum werden aangestoken om voldoende vlam te hebben. Tegelijk huurde of kocht de stad Antwerpen voor de kerstmarkt op het Steenplein houtkachels met een elektrostatische filter die tot 99 procent van het fijnstof capteert, met een rendement van 80 procent. De Warmste Week wordt mee georganiseerd door een openbare instelling, net als de kerstmarkt in Antwerpen.

Wat ik vraag, is dat men het advies nuanceert. In Brussel kan men het leefmilieurapport lezen van Brussel Infofiches Energie over het verwarmen met een tegelkachel. Er zijn richtlijnen die aangeven hoe men die kachel het best opstelt en welk hout men het best gebruikt. Dat verhaal is echter genuanceerd, dat is niet het geval in deze communicatie. Men zou bij smogalarm op zijn minst het verschil moeten maken tussen een klassieke open haard en een klassieke houtkachel enerzijds, en een nieuwe speksteen kachel en een nieuwe pelletkachel anderzijds.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): De laatste dagen hebben we inderdaad fijnstofpieken gekend, al moeten we die pieken stilaan relativeren. Van de 43 dagen in 2017 waren er serieuze overschrijdingen wat het ultrafijnstof, PM_{2,5} betreft.

Ik denk dat we dus inderdaad moeten kijken naar structurele maatregelen. We hebben de discussie hier ook al gevoerd. En dan gaan de waarschuwingen alleen zeker onvoldoende zijn. Ik ben benieuwd naar het rapport en de evaluatie van de sensibiliseringscampagne. Maar ik vrees een beetje dat dat misschien toch niet het verhoopte resultaat zal geven. Ik ben het er inderdaad ook mee eens dat die communicatie vrij ongenueanceerd is en dat nuance in dezen toch wel belangrijk is.

U hebt mij vorige keer, toen ik mijn vraag over fijn stof heb gesteld, gevraagd: 'Wel, wat zijn uw voorstellen dan? Kunt u ons input geven? Kunt u dan zeggen wat u zou doen?' Ik heb gezegd dat ik dat wilde doen. We hebben ons voorstel van resolutie bijna klaar, een reductieplan voor fijn stof of een plan propere en zuivere lucht. Naast wagens, is ook verwarming inderdaad een van de elementen waarop we op structurele wijze moeten inzetten. Een van de mogelijkheden zou kunnen zijn dat we bekijken of we met een tijdelijke premie kunnen werken via de distributienetbeheerders, zoals nu ook al gebeurt bij overschakeling van een vervuilende verwarmingsinstallatie naar een properdere installatie. Wij denken dat dat ook zou kunnen voor houtkachels, dat we bekijken of er kan worden overgeschakeld naar de properste kachels. Werken met een premie voor filtering zou ook een mogelijkheid zijn. Dat zijn inderdaad twee voorstellen die wij hebben meegenomen in ons plan. Wilt u zoiets eventueel overwegen?

Wat de productnorm betreft, denk ik inderdaad dat er een groot probleem is. 50 procent van de kachels voldoet niet. Het is waar dat dat uw bevoegdheid niet is, het is een federale bevoegdheid. Maar ik denk dat u er bij de minister die daarvoor verantwoordelijk is en die u toch vrij goed zult kennen, moet op aandringen dat de verkoop van kachels die de norm niet halen – volgens Agoria is dat 50 procent – niet meer mogelijk zou mogen zijn. Op zulke zaken zou er echt moeten worden ingezet, minister.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, in opvolging van de voorgaande debatten, wil ik graag aansluiten. Het is zeker niet de eerste keer dat we hierover spreken in deze commissie. Tijdens de voorgaande discussies in de commissie werd steeds een heel genuanceerd verhaal geplaatst. Uiteraard is er verschil tussen de verscheidene kachels en de wijze waarop je hout verbrandt. Het is vooral belangrijk dat de gebruiker bij de aankoop van een kachel gesensibiliseerd wordt. Er kan meer duidelijkheid worden gegeven bij de aankoop. Eventueel kan er worden gedacht aan normering en labeling. Ik heb het tijdens de voorgaande discussies al gevraagd en vraag het bij dezen opnieuw: hebt u daarover al overleg gevoerd met de sector? Want ik denk niet dat het boven de hoofden en zonder overleg kan gebeuren. Hebt u verder op dat vlak contact gehad met de federale collega's?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De nuance in de communicatie wordt gelegd. Op de website van de Vlaamse Milieumaatschappij vind je al die nuancerings heel

goed terug. Dat advies geldt enkel voor wie dat als bijverwarming gebruikt, uiteraard niet voor wie dat als hoofdverwarming gebruikt. In de berichtgeving op de radio kun je die nuance natuurlijk niet aanbrengen.

Mevrouw Meuleman, mevrouw Rombouts, ik heb daarnet in mijn antwoord gezegd dat we op dit moment in overleg zijn met de sector en met Agoria, om de labeling te bekijken en om na te gaan of het plaatsen van die filters wel performant is en de oplossing kan zijn voor bijvoorbeeld verouderde kachels of open haarden. Op dit moment wordt, samen met onze diensten, bekeken of dat zinvol is. Nagaan of een premie haalbaar of nuttig is, maakt ook onderdeel uit van het overleg dat op dit moment loopt.

Mijnheer Gryffroy, wat het goede voorbeeld betreft, wil ik twee dingen zeggen. Eén, u hebt daar een punt. Maar twee, ook weer niet. Dat stookadvies is namelijk voor momenten dat er echt slechte luchtkwaliteit is. Als die acties plaatsvinden op momenten dat die luchtkwaliteit niet tegenvalt, denk ik dat we dat ook een beetje moeten nuanceren. Er worden ook heel wat uitzonderingen gemaakt door lokale besturen, die eigenlijk verbieden om te stoken in open lucht, maar dat op één moment in het jaar wél toelaten op basis van een traditie, bijvoorbeeld bij kerstboomverbrandingen. Ook dat moeten we dus nuanceren.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Er zijn een aantal aspecten. Met wat ik zei over goede voorbeelden, wilde ik gewoon aantonen dat het ook anders kan.

Een tweede punt betreft het ongenueanceerd zijn. Op de website van de stad Gent staat gewoon: 'De stad Gent roept inwoners op geen houtkachel te gebruiken.' Men maakt dus geen onderscheid tussen de kachels met al dan niet naverbranding op hoge temperatuur of speksteenkachels. Men scheert ze allemaal over dezelfde kam.

We kunnen weer zeggen dat dat niet de verantwoordelijkheid van de minister is. Maar het is natuurlijk wel begonnen met het interview waarin er botweg werd gezegd dat de uitstoot even groot was als de uitstoot van een vrachtwagen die van Brussel naar Wenen rijdt.

Men heeft inderdaad een probleem met de productnorm, mevrouw Meuleman heeft daarin 100 procent gelijk. Agoria is daarvoor ook bij ons komen aankloppen, om te zeggen dat er een normeringsprobleem is, dat er heel wat worden verkocht die eigenlijk niet voldoen aan wat ze op papier zetten. Er is een probleem, ook van input, van wat je erin steekt: te nat, te vuil enzovoort. We moeten bekijken hoe we dat oplossen.

Maar ik zie ook een tendens bij woningen waar men enkel maar verwarmt tijdens de koudste periode van het jaar met een speksteenkachel. Door de mededelingen die op de radio gebeurden, niet genuanceerd in Gent en veel genuanceerder in Brussel, is die verkoop inderdaad plots gehalveerd. Je kunt natuurlijk zeggen dat het niet meteen onze zorg is of die verkoop al dan niet halveert. Maar mensen die niet aangesloten zijn op aardgas, maar enkel met een heel kleine elektrische warmtepomp werken en bijverwarmen op een speksteenkachel, zeggen plots: 'Het mag niet meer, want misschien komt er weer een communicatie dat we geen hout mogen verbranden.'

Minister, de mensen snappen die nuance niet altijd. Ik roep u dan ook op om de VMM te vragen steeds genuanceerd te communiceren. Dat geldt ook voor de korte boodschappen. Er is immers een verschil tussen kachels met naverbranding en klassieke houtkachels.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.